

DUAIN AGUS ORAIN,

LE

IAIN MAC AONGHAIS,
(EARRAGHAIDHEALACH.)

G L A S C H U :

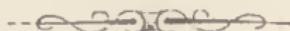
CLO-BHUILTE LE GILLEASBUG MAC-NA-CEARDADH,
62 SRAID EARRAGHAIDHEIL.

AN CLAR-INNSIDH.

	Taobh-duilleag.
Oran mu na Gaisgich Ghàidhealach,	8
Oran mu Réiseamaid Gàidhealach Ghlaschu,	13
Oran mu 'n Ghàilig,	16
Oran mu 'n Uisge-bheatha,	18
Oran mu Eilean Liosmòr,	22
Deoch-slàinte nam Muileach,	24
Oran mu long a chaidh air sgeir ann an Ile,	26
Luinneag mu Liosmòr,	27
Oran mu Shealgair,	28
Oran mu m' bhean,	29
Oran do mhaighdean òg,	31
Oran do nighinn òig,	32
Oran do nigheau òg a mhuinntir Thiridhe,	33
Oran do Dheòrsa Thaighnish,	34
An t-uisge-beatha águs an Grùdar a' treid,	37
Oran mu 'n phòsadadh rìoghail,	40
Oran mu Ghobhainn,	42
Oran,	44
Oran mu Bhàta Airm,	46
Oran.	49
Faeail mu 'n Olla Tormaid Mae Leòid,	50
Oran mu 'n TRAMWAY,	52
Tuireadh màthair,	54

AN CLAR-INNSIDH.

	Taobh-duilleag.
Duauag,	55
Oran mu dhaoine Posda,	56
Duanag,	57
Luinneag,	58
Rannan mu Eirionnach,	59
Duanag mu Ghobhainn,	60
Luinneag,	61
Oran mu 'n Each-iaruinn,	63
Oran mu Bhàta Airin,	64
Oran mu 'n cheud Choinneamh Chaidreach Ghàilig,	65
Rannan,	67
Rannan,	69
Duanag,	69
Duanag mu m' bhràthair,	71
Rannan,	72
Oran mu fhear a bhiodh ag innseadh bhreug,	73

ROIMH-RADH.

AIR do aireamh do na h-òrain a tha'n so air an eur a mach, a bhi ann an làmhan an ùghdair o chionn bhliadhnaeuan, agus air do chuid dhiubh a bhi, air uairean, air an seinn aig coinneamhan cuideachdail, far an robh iad air an chnuintinn, a réir coslais, le mòr thoil-inntinn, tha iad an so, le iarrtas mòran do na chualaig iad, air an clo-bhualadh, ann an dòchas, neo-iomlan 's mar tha iad, gu'm faigh Gàidheil ni-eigin do thoileachadh uatha, agus gu'm bi iad 'n an cuideachadh beag air an t-seann chàinann Ghàidhealach a chumail suas. Faodar ainmeachadh gu bheil an t-ùghdar o chionn deich-bliadhna-fichead 'n a Ghobhainn air a' Ghalldaehd.

I. M'A.

DUAIN AGUS ORAIN

ORAN MU NA GAISGICH GHAIDHEALACH.

Chunnaic mi cuireadh air a' Ghalldachd,
Do fhear Gàidhealachd a bhiodh deònach,
Air facail a bhriathran a chàirdean,
A clmr 's a' Ghàilig an òrdugh.
Tha corr a's naoi-bliadhna-fichead
Bho 'n bha mis' an tìr nam mòr bheann;
Ach 's toigh leam fhathast a' chànan
A dh' ionnsaich mo mhàthair òg dhomh.

'S mòr an sòlas 'fhuair mo nàdnir
'Chluinnitinn Gàidheil 'bhi tighinn còmhla,
'Nochdadadh neart an cuid àltabh,
'Phnutadh chlach 's a tharrning òrdan,
Ruith 's a' dannsa, 's gearra-lenni;
'S ann leam a b' éibhinn a bli còmhl' riu,
'S plobairean a' cluiche ciùil dhoibh,
'Dh' fhaodadh Prionns' a thoirt d'a sheòmar.

'S ann a sin a bhios na cinnich
'N uair a théid na gillean còmhla,
Bidh Mac Iain, bidh Mac Dhùghail,
Bidh Mac Dhòmlinnill, 's bidh Mac Leòid ann,
Bidh Mac Coinich, bidh Mac Aoidh,
'S bidh Mac Thàmhais, 's Mac-an-Tòisich,
'S càraid 'tha daonna a' strcupaid,
Com-a-bheul 's Cam-a-shrònach.

'S lìonmhòr urram 'fhuair mo nàithsinn
 H-uile h-àite 'n d' rinn iad còmhail,
 Air bhi ullamh dhol 'n an tarruing,
 Grad is callamh ann an òrdugh.
 Cho 'n 'eil fhios co dhèanainn dùi dhiubh,
 Eadar Mùideart, 's Inner-Lòchaidh,
 Muile, 's Apin Mhic Iain Stiùbhart,
 Ile, 's duthaich Ceill-ma-chrònaig.

Tha h-uile fineadh thig mu 'n coinneamh
 Air an togail roimh na h-olaich,
 'N uair a sheallas iad 'nan aodan
 'S a chi iad aogasg nan òigflear,
 Ruithidh rith air feadh an cuislibh,
 'S fàsaidh am ful mar an dòirneag,
 'N uair a chi iad gur e Gàidheil
 Th' air an làraich aig a chòmhstri.

'S beag an t-ioghnadh iad bhi làidir
 'S an dòigh 'n d' àrichheadh òg iad—
 Uibhean chearc, a's aran coirce,
 Buntata, 's brot, agus feòil leis,
 In a's càis, cha bhiodh dìth ann,
 'S bonaich bhlàth o shìol an còrنا,
 'S iasg na mara, bradan tàrrgheal,
 'S bainne blàth nan aighean òga.

'N uair shéid a bhratach a thogail,
 'S ann an sin tha 'n sealladh bòidheach,
 H-uile fear 's an éideadh ghoirid,
 Le adharc air son a shròinc,
 'S bucaill airgid a' deàrrsad
 O'm mullach gu bàrr am brògan,
 'S ma tha iad a' cleachduinn an àbhuist,
 Tha 'm meur agus fàine an òir air.

Bidh ann iarlachan is ridirean,
 'S fir chaisteil 's shraithean inòra,

Gaisgich nach teicheadh roimh nàmhaid

Gus am fàgadh an deò iad,

'Sheasadh onair an dùthcha

Le 'n claireamh, 's e 'lùbhadh gu 'n dòrnaibh.

'S ioglinadh leam mur tig e 'n bhaile

Fear Ghlinnegarradh, mu sa beò e,

Diùc Earra-ghàidheal, 's Diùc Athal—

Uaislean gun mhearachd 'n am fòghlum,

'S mòr an onair do na Gàidheil,

Iad a thigh'nn do 'n phàirce còmhla,

'S cha 'n e mhàin a bhi le chéile,

Ach ghabh iad dreuchd a dh' fhaicinn còrach,
H-uile fear a dh' fhaotainn fhaoirionn,

Mar a thoill e thug iad òrdugh.

Tha iad 'nan saighdearan dìleas,

'S gille an rìgh orra deònach .

Gus am faigh e iad a ghabhail

Na peighein Shasunnaich á dhòrn-san,

'S 'n uair a gheibh, tha inntinn sunndach,

Tha fhios aige nach diùlt iad òrdugh,

'S fhad 's a mhaireas luath is fùdar

Nach bi cùram do 'n Roinn-Eòrpa.

Ged a labrainn gu nollaig

Cha biodh sodal ann aìn chòmhradh,

Tha iad iochdail, fearail, stéidheil,

Agus tha iad gleusta còmlí' ris.

'S tha iad càirdeil, ri chéile

'N àm do theinn a thigh'nn 'nan còmhail,

Cha 'n ionnan doibh 's do mhuinntir Eirinn,

Cha chuir iad feum air an ròpa.

Tha na crentairean le diaras

Ag iarraidh rìgh do dh'fhear do 'n seòrsa,

'S a cur nan luingeis air sàile

Air son sgàth chur oirnn le bòchdainn,

'S iad a' cuartachadh nan dùthchan
 Ann an dùil gu bheil iad seòlta ;
 Bheir Caisteal Dhubhairt na cùlthaobh
 'Chuires na smùidean anns na neòil iad.

'S mòr a' phròis a th' ann am inntinn
 An rioghachd so a bhi dòigheil,
 'S gu faod mise là-na-sàbaid
 Dol an àird gu sràid an Dòchais;
 Ged a dh' eisdeas mi ri beurla
 Cha 'n 'eil éifeachd innte dhòmhaisa;
 'S cha 'n fhacal sean bho 'n thubh'rt a' Bhan.righ:
 "Thugaibh Gàilig do'n chloinn òga."

Bho 'n a chaidh mi gu m' dhùlan
 Bheir mi ionnsuidh air an stòras
 Chaidh a ghealltuinn a phàigheadh
 Do 'n neach is sheàrr a ni òran;
 Cha d'thubh'rt aon neach riamh bàrd ruim
 Na focal tàireil do 'n t-seòrsa,
 Nì bu mhiosa na bhi Gàidhcalach,
 An it' is àirde ann an chòmhdaidh.

Innsidh mi mo cheird 's mo dhùthchaich,
 'S euiridh e ioghnadh oir mòran,
 Rugadh mi an Earra-ghàidheal,
 'S an eilean tha làmhlis ann an Òban.
 Tha mi 'm ghobhainn ann an gàradh,
 Ris na bátaichean a sheòlas;
 'Si ni mi crann a threobhas fàsach,
 'S do dh' eich bhlàra dheanainn brògan.

A Liosmòr tha mo flriamh-sa,
 'So ehuan 'na lianagan bòidheach,
 Far an siolachadh crodh àlach
 'S nach biodh fàluinn air am pòran.
 Tha mòran de 'n dingh fo chaoraich,
 'S gamh tha glaodh an tigh-còmhnuidh.

'S toigh leam e, 's cha dean mi àicheadh
 Gus an càrar mi 's na bòrdaibh.

Tha ni eile air m' inntinni,
 'S cha bhi e 'n iochdar le m' dheòin-sa:
 Dheanainn achd air son an là so
 Na 'n robh mi an bhàillidh mu'n chòrdadh,
 Am fear nach bruidhneadh a' Ghàilig
 Chithinn gu 'bhràighe 'm poll-mòn' e,
 Mu'n leiginn dha 'bhi air àireamh
 Measg nan Gàidheal, clann mo sheòrsa.

ORAN MU REISEAMAID GAIDHEALACH GHLASCHU.

Tha Gàidheil a' tighinn
 Ri guaillibh a' chéile,
 'S Gàidheil a rithist
 Ri guaillibh a' chéile,
 Gàidheil a' tighinn
 Le guun' agus biodag,
 A's boineidean biorach
 Air gillean an fhéilidh.

Fo bhratach a' chrùin so
 Na gaisgich tha giùlan
 An gunna nach diùltadh,
 Ag ionnsachadh *aimadh*
 Pheilleirean glasa
 Le fùdar air fhrasad
 Ri aodan nam batailt,
 Roimh Shasuinn 's roimh Eirinn.

Casag no briogais
 Cho 'n fhaic thu air gin dhiubh,
 Ach lìonnsag mu 'n slinnein
 A' ruigheachd an sléisdean;

Féileadh mu'n cruachan,
 Cota 's crios guaille,
 'S théid iad gu tmasaid,
 Ri guailibh a chéile.

'S sgairteil na fir iad,
 'S gun eagal air gin dhiubh,
 Roimh nàmhaid ged thigeadh
 Na fishead 'n an déigh dhiubh,
 'Sheasadh gun ghiorradh,
 'S ri claidhciamh gun tilleadh,
 'S air thoiseach nan gilleann
 Bha Siorram na Cléire.

A Muile, 's an cinneadh
 Na féidh anns an fhireach,
 A thàinig am breitheamh
 Tha 'chinneadh Chloïun Chléirich,
 'S ainmeil 'sgach àit' e
 'Bhi rìoghail, 's càirdeal,
 'S a dh'fhuasgladh Ghàidheal
 G'an sàrach le eucoir.

Ada dhubb fhionnaidh,
 Cha chaitheadh iad idir,
 Ach boineid le ite,
 Agus bucaill a' deàrrsadhbh,
 'S cotaichean scàslaid
 Air fir Earraghàidheal,
 'S tha 'm miann air a bhan-righ
 'S cha 'n àicheadh i fhéin e,

.Air làmhach tha cinnteach,
 Mar b' àbhaist do'n sinnsir,
 'S dh' fhag iad c sgrlobhте,
 Bho linntean r'a leughadh,
 A dh'innseadh do 'n àl so,
 Bhi dileas mar blàithrean,

'S gu 'm buannaich na Gàidheil,
Gach blàr anns an téid iad.

Cha strìochdadhl na fiùrain,
Do luaidh no do dh' fhùdar,
No 'n chlaidheamh a' lùbadh
G' a chùl-thaobh mu 'n deudach,
Togaibh a nàdur
Is cinnteach bidh bàs ann,
Is buaidh leis na Gàidheil,
Gun fhàilinn 'n an féithean.

Dearbhaidh na gillean,
An dùthaich gu h-innich,
Le spionnadhl 'us misneach,
Gur fir iad 'tha gleusda,
Seasaidh roimh bhiodag,
'S an gunna ge clis e,
'S tha eagal 's gach cridhe
Roimh ghillean an fhéilidh.

Ri fuachd agus gaillionn,
Tha cruadalach, fearail,
'S oir long nan trì chrannaibh
'N am maraichean éibhinu,
'Cogadh ri rlo'chdan,
A's leònaidh na chi iad,
'S gu 'm fàg iad na miltean
'N an sineadh nach eirich.

Dh' fharraid a' bhan-righ
Do Chailein, mar fhàbhar,
"An téid thu thar sàil
A chur tàmh air na béisdean,"
Dh' fhreagair an Gàidheal,
'S gun eagal roimh 'n bhàs air:
"Tha mi 's a' bhàta
Am màireach, ma 's eudar."

Thàinig e dhachaidh,
 A's buaidh leis do Shasunn,
 Ach thuit air an cadal
 Ri m' latha, nach éirich,
 Sòlas do m' chioluinn
 Gu'n d'fhuair sinn a choimeas,
 Le claidheamh, 's le clogaid,
 'S e coimhead 's na reultan.

Cha b' ann air a' chloich ud,
 'Bu chomain a thogail,
 Fear gniomhachadh obair,
 Gun sreublèir no stenda,
 A's tighearna an àite,
 Thug buaidh air 'ur nàmhaid,
 'S roimh fhaobhar na staillinn
 Nach tàrruingeadh a chcuman.

Mo bheannachd ri mliaireann,
 Do Mhorair Lathurna,
 'Chumail ruibh fasan
 'Ur seanair 's an Eipheit,
 Rìoghail, 'us tlachidhmhor,
 Air cheann a chuic ghaisgeach,
 A's srann aig a' bhrataich
 A' crathadh 's na speuran.

ORAN MU 'N GHAILIG.

O, 's toigh leam, 's toigh leam, 's toigh leam,
 O, 's toigh leam fhéin a' Ghàilig;
 'S toigh leam i, 's gach àit' am bi mi,
 Bheir i ann am chuimhne a' Ghàidhealtachd.

Far am faichte biadh gun cheannach,
 Anns no gleannan, 's air na bràighean;

Agus leab' air itean eòin ann,
 'S nach iarradh iad oirnne pàigheadh.
 O, 's toigh leam, &c.

'N uair a smaointicheas mi 'm aonar
 'N uair a bha mi òg gu m' àrach,
 A liuthad duanag bhinneal, eheòlmhor,
 'S a fhuair mi le pòig o m' mhàthair.
 O, 's toigh leam, &c.

'S duilich leam air sràidbeag Ghlascho,
 Nach bi facal aig na Gàidheil,
 Ach a' Bheurla, 's ni mi innseadh,
 Iad gu firinnicach g'a càineadh.
 O, 's toigh leam, &c.

A nis a phàirt tha g'a cur suarach,
 'S fhàda uams' iad ann an nàdur,
 'S mise nach leig i air dl-chuimhne
 Gus an sìn iad mi 's ua clàraibh.
 O, 'stoigh leam, &c.

Bithibh incasail air 'ur dùthaich,
 'S gabhaibh ionnsachadh bho 'n Bha'-righ'n,
 Thug i bean do mhac an Diùc dhuibh,
 'S tha i 'g ionnsachadh dha Gàilig.
 O, 's toigh leam, &c.

'N uair a théid mi stigh do chòmhail,
 Far an suidh mu'n bhòrd na Gàidheil,
 Tha mo ehridhe 'deanamh sòlais,
 Ag cùsdeachd ri m' chòmhradh nàduir.
 O, 's toigh leam, &c.

Fhad 's a blios mi beò air thalamh,
 'S togar agam bhi ri màran,
 Ni mi facail 'chur ri ehléile,
 Bhios g' an leughadh anns a' Ghàilig.
 O, 's toigh leam, &c.

Gu'm bheil uasal àrd am fòghlum,
 Gaisgeah òg a Chloinn-na-Ceardadh,
 'Cur an òrdugh dhomh mo ehòinhraidh,
 Air son òrain do na Gàidheil.

O, 's toigh leam, &c.

Agus eleachduinnean mo dhùthicha
 Bhi g'an ionnsaehadh do'n àl so,
 'S'n uair a bhios mi 'cnàmh 's an iùir
 Gu'm bi iad ùr do'n linn naeh d'thàinig.
 O, 's toigh leam, &c.

Fhuair cuid boineid agus féileadh
 'Chur an eéill gu'n robh iad Gàidhealaeh;
 'S'n uair a ehaidh mi 'ghabhail sgeul dhiubh
 'S ann 'n an Eirionnaieh a bha iad.

ORAN MU 'N UISGE-BHEATHA,

MUR GU'M BIODH E FEIN A' LABHAIRT RI GACH NEACH
 A THA G'A CHUR GU DROCH FHEUM.

'S ho na cur cùl rum,
 'S gur sunndaeh an gille mi,
 'S idir na biodh nàir' ort,
 A ghràidh tigh'n am shireadh-sa;
 Ged a thug mi'm bàs
 Air do eàhirdean tha fhios agam,
 An àm na bliadhnu'-ùire,
 Gu'n giùlain thu 'm pige mi.

Thala'm thighean eòinlhuidh,
 'Selì thu mòran iongantais,
 Mnathan air an daoraieh,
 Ga m' thaomadh á siolaehan,
 Cuid diubh anns na eùiltean
 'S an sùilean mar rionagan;
 Se'n dòigh a ni iad aoradh
 Bhi glaodhaich 's a' mionnaehadh.

'S uamhasach am pòr iad
 'N uair chomhsachas dithis dhiubh,
 Scròbaidh iad na h-aodainn,
 'S tha 'chaornag a rithis ann,
 Bidh beadaguin 'n an dualan,
 'S bidh gruagan ga 'n spioladh ann;
 Agus currichdean ga 'n spionadh,
 Le 'n innean 'n an criomagan.

Seall thu air a' mhàthair
 'Tha bàigheil, 'us cinneachail,
 Mu 'n gann a thig am pàisde
 Do 'n fhàsach, tha bruidhinn orm;
 Glaodhaich i air bòrd mi,
 An còrnan air sligeachan,
 'S cuiridh iad 'na bheul mi,
 'S tha sgreuch ann am inionaid ás.

'S ioma gille pròiscil,
 Di-dòmhnaich a's nighean leis,
 Tha falbh air mo thòir,
 'S mu thigh-còmhnuidh-sa ruigidh iad,
 Glaoidhidh iad ri m' inhaighstir;
 An toir thu nall dileag dhuinn,
 'S bheir iad roimh na frògan
 An t-òr dha gu m' shireadh-sa.

'S bitheant' air an fhairge,
 Tha m' ainmsa g'a mhionnachadh,
 Bho na ghabh mi fearg
 Agus dhearbh mi mo spionadh dhoibh,
 Rinn mi cuid dhiubh gòrach,
 Is dh'òl iad na gineachan,
 'N uair a bha sinn còmhla,
 A' pògadh nan nigheanan.

Tha 'n gobhainn anns a' cheàrdaich
 'S gu 'm pawnadh e inneanan,

Air son e dh' fhaighinn fàileadh
 Do'n àit' ás an tiginn-sa;
 Agus chuir an saor
 'N t-òrd-laorach gu m' shircadh-sa;
 'S an clachair an spàinn-aoil,
 Ged a chaoin iad a rithis iad.

'S tha 'u griasaich, a's an tàillear,
 'S gu h-àraid am figheadair,
 Bidh iad 's an tigh-thàirne
 'S an làmhan 'us crith orra,
 Gun stocaidh no gun bhrògan,
 'S an còmhidaich 'na ribeagan,
 'S gu aodach nam páisdean
 Spàrr iad gu m' shiircadh e.

Tha 'm suinneadair 's an cléireach—
 B' iad féin na fir sgiobalta,—
 Leum iad air a cheile
 'S bha 'n léinteán 'nan ribeanan,
 Thàinig fuil á'u sròntan,
 'Thug sòlas do m' chridhe-sa,
 'S bha 'n casan roimh na brògan,
 'S an t-n roimh na briogaisean.

Tha agam dà nàdur,
 'S cha 'n àicheidh mi' gin aca,
 Mi-thlachd cadar chàirdean
 Ni mi 'n àird a thiolum c,
 Ach mu théid' iad còmhla,
 'S gun òl iad a rithis mi
 'N uair dhùinicas mi 'n sùilcan
 Tha 'n dùirnn ris na bilcachan.

'S ann agam tha na cairdean,
 Tha 'm bàillidh 's an siorram dhiubh,
 'S dròbhairean chrodh-laoigh,
 Is fir chaorach na firichean,

Ridirean gu h-àraid,
 Is pàirt tha na 'n tighearnan,
 'S buinidh mi do dhiùean
 'S tha leann na fhear-cinneidh dhomh.

'S mi fhéin an duin'-uasal
 Bheir buaidh air na muillionnan,
 Cuidiehidh mi 'n ròpa
 A shèòladh gu muinealan.
 Ni mi cnid a bhàthadh
 Gun làmh chur air duine dhiubh,
 'S bheir mi air an eàirdean,
 Bhi rànaich 's a' burralaich.

Cha 'n urrainn mi gnn innseadh
 O'n sniosal do chuidigin,
 Gu 'm bi iad a' eur lide
 Ann an iochdar mo bhuidealain.
 'Se chuir mo phrìs-sa,
 Cho iosal 's na h-uinneagan,
 Gu'n d'rinn iad a suas mi
 A bhmaireadh nam burraidhean.

Nam b' aithne dhuit mo nàdur
 Cha phàigheadh tu sgillinn orm,
 Tha mi air mo dheanadh
 Bho shioban 'us luibheanan;
 'S rud nan deanainn ainmeach
 Cha cheanaeachadh tu idir mi,
 'S tha beagan do 'n chloich-ghuirim annam,
 'S ioma rud a thuillidh air.

Comhairle gu leòir dhuit
 An seòrsa 'tha misc dheth,
 'N uair thig cù lc eòmhail
 Do sheòmar 'sa shuidheas e,
 Na 'n sgaoilear thar a bhùird mi
 A nunn far am bitheadh e,

'N uair dh' fheuchadh a' bhrùid mi
An comhair a chùile thilleadh e.

'S an fheadhainn tha ga m' àrach
Gu latha 'm bàis cha 'n innis mi,
Bho 'n 's caraid mi do shàtan,
'Se m' àite dha frithealadh,
Gun tig uair àraid
A chràdhas iad 'nan cridheachan,
Nach robh latha sàbaid
An *Almanac* gin'aca.

'Nis tha sinne dealachadh
'S gu dearbh 'sc mo ghuidhe dhuit,
Nach bi aig do lecanaban
Ach cunraich na cnuthagaig;
Agus gu 'm bi t-fhàrdach
Gun dàil air a suidheachadh,
Gun uircad agad 's fàirdeinn
No àit' air an suidheadh tu.

ORAN MU EILEAN LIOSMOR.

'Sc 'n t-cilcan Liosach an t-eilean bòidheach,
'Se 'n t-eilean àghlmhor bheir bàrr a's connlach,
Cha b'e 'm buntata bu tar a dh' fhàsadhbh ann,
Gheibheadh bàt' ás gach páirc a lòd dheth.

Ni mi innseadh a sios am chòmhradh,
Gur daoine criodal a bh' ann a chòmhnuidh,
Cha 'n fheumadh sgrìobhtair bhi dearbh na firinn,
An àm bhi dioladh an nì bu chòir dhoibh.

Tha nisg' an fhuarain 's na bruachan bòidheach
A' cur an uachdar do'n t-sluagh ga òl ann,
Cha dean c buaireas 's cha tog e tuasaid;
'S gur fheàrr ge fuar e na cuach an Tòiseach.

Moch as fcasgar tha fcad aig lòn-dubh,
 'S tha 'n riabhag àluinn 'cluich àrd 's na nedil ann,
 'S tha 'n seilein fléin air a sgéith lc 'chrònan,
 A's air na geugan, tha seinn an sincòrach.

An àite guall tha na cruachan mòin ann,
 'S na dailean uainc fo bhuailean bhòidhean,
 Le 'n clearcan gàraidh air bliàrr nan crògan,
 'S na gearainn làidir, tha fàs mar phònir.

Tha cuach aig màldag air àiridh, 's crònan,
 A' leagail àil ann air bhàrr an nedinein,
 Fo chrodh cho stéidheil, nach fheumadh ròpa,
 'S na laoigh a' geumnaich nan déigh 's na cròidhean.

Tha 'm bradan tàrr-gheal air snàmh gu ledìr ann,
 'S tha 'n long air sàilc fo làn a' scòladh,
 'S tha achaidh bàn ann fo bhàrr gach sedrsa,
 A's tha na paisdean cho slàn ri ròin ann.

Tha snìomh snàth agus càrdadh clò ann,
 'S tha fir lc 'n sàiltcan, 's lc spàl g'a ghròbadh;
 'S gu bheil an griasaich a' deanadh bhròg ann,
 'S gu ruig an tàilleir ni 'n àird an còta.

Tha coin air aonadh le daoine còir ann
 Air feadh nan caorach ri taobh an dròbhair,
 Gu dé nach cinn ann? tha 'n lìn gu còrach,
 Le mèinean aoil, agus dh' fhaoidte an t-òr ann.

Tha iomadh buaidh air nach 'eil a'm òran,
 Bho 'n rinn mi fhàgail mu 'n d' fhàs mi eòlach,
 Ach tha e dùchasach dhomh bhi bàigheil ris,
 Fhuair mi m' àrach 'n uaир blia mi òg ann.

Tha bhuam a ràdhtuinn ri Gàidhcil òga,
 Gur miann mo nàduir iad 'thighinn còmhla,
 A chumail cuimhn' air an dùthaich a dh' fhàg iad
 Le fuaim na Gàilig a' gabhail òrain.

DEOCH-SLAINTE NAM MUILEACH.

Olaibh i builcach, tha tuillidh 's an stòpa,
 Slainte nam Muilcach le'n cruinneagan bòidheach,
 Olaibh i builcach, tha tuillidh 's an stòpa.

Tha sinne le 'r càirdean an nochd anns an talla
 A' cuimhneach' an àit' anns an d'àraicheadh òg sinn.
 Olaibh i buileach, &c.

Muile nan garbh-bhccann, nam fiadh agus earban,
 Tha clobairean meanachruidh a's scalgairean còin aum
 Olaibh i buileach, &c.

'Sealltuinn 'nan aodan, 'san gruaidhcan mar chaoran,
 Gu smaointich mi daonnan air faoincis na h-òige.
 Olaibh i buileach, &c.

'S'nuair bhiodh maid a'cleasachd, le'r féileachan beaga
 'S an déigh nan scilcin, 's a' beir orr' air neòinein.
 Olaibh i buileach, &c.

Dh' olainn, a's phàighinn, a's lònainn an àird i,
 Air nigh'nean an t-Sàlain, 's gach àit' 'm bi m'eolas.,
 Olaibh i buileach, &c.

Dh' olainn gu li-àraig, air muinntir Lethi-àrois,
 'S aon ann a tha 'mhàldag a dh'fhàg mi a chòmhnuidh.
 Olaibh i buileach, &c.

Dh' olainn, do dh'fhion i, air muinntir Airdfhionnaig;
 'S eà 'n fhàgaim air dì-chuimhn' iad shìos aig a'
 Chròige.

Olaibh i buileach, &c.

Théid mi do 'n Innis, ged leumain an linne,
 A shcalltuim nan gillecan nach tilleadh aig còmhstri.
 Olaibh i buileach, &c.

Saighdearan armadh air tìr agus fairge,
 'S cha'n ioghnadh gu dearbh leam cho aimneal 's tha'n
 Còirneal.

Olaibh i builcach, &c.

Ruigidh mi Gribunn is cuiridh mi crìoch air,
 Cha téid mi 'n leth iochdair, ach dìridh mi 'Blùrlas.

Olaibh i buileach, &c.

Gu tigh Mhic-a'-chiléirich, 's na smèdraich air ghenghan
 Is crodh ann a' gemmnich, an déigh nan laoigh òga.
 Olaibh i buileach, &c.

Bidh ioglmadh a's mulad air muinntir Ardthunna
 Mar 'n ainmich mi duin' ann a bluineadh do
 Dhòmlhnall.

Olaibh i builcach, &c.

Bhia Dùghall a bhràthair, ach chaidh e thar saile,
 'S gun choimeas a dh' fhág e, air bàt' a tha seòladh.
 Olaibh i buileach, &c.

Tha I, 's e cho aimneal ri eilean thia 'n Albainn,
 'S tigh mòr ann tha dearbht' n robh searmoin
 di-Dòmlhnaich.

Olaibh i builcach, &c.

'S na daoin' ann 'n an sìneadh a leudaich am Blò bull
 'S a leugh agus mhìniach, an flìrinn thug Eòin dhùinn.
 Olaibh i builcach, &c.

Le Gàilig an àitc, tha 'n cachdraidh an Fhàidhc,
 'S gu'n cunnt mi ni's àirde i na cànan 's an Ròimhne.
 Olaibh i builcach, &c.

Sguiridh mi 'bhruidhinn tha 'n t-àm dhomh 'bhi
 suidhe,
 'S gu'n òlain a rithist deoch mhilis air Flòraidh.
 Olaibh i buileach, &c.

ORAN MU LONG A CHAIDH AIR SGEIR
AIG AIRDNEAMH AN ILE.

Thug mi 'n oidhche 'n raoir 's an Airde,
Thug mi 'n oidhche 'n raoir 's an Airde,
'S tha mi 'n nochd gu cridhcil, caoimhneil,
Leis a' mhaighdean* dol gum' chàrdean.

Turus a chaidh mi do dh' Ile,
Dh' ionnsnidh luingcas 'chaidh air tìr ann,
Shleamhnaich mo chas, 's bha mi 'm shìneadh,
'S theabadh, gn cinnteachl, mo bliathadhl.
Thug mi 'n, &c.

B' fheumach dhòmhhs' anns an àm ud
Alasdair a bhi cho teamh domhl,
Air son beircachd orm air cheann
An uair a shleamhnich mi mo làrach.
Thug mi, &c.

Labhair *Philip* gu tùrsach,
Fiadh no iarrunn, 's beag mo shùil ris,
Seach an *Copar* 'th' air a h-ùrlar,
Tha mi 'n dùil is eudar fhàgail.
Thug mi, &c.

'S ann an sin a labhair *Walter*,
Cha dcan e feum a bhi gearan,
Cha 'n 'eil ball a thug sinn thairis,
'Thilleas dhachaidh mar a thàinig.
Thug mi, &c.

Bha iad caoimhncil rium an Ile,
Ged nach b' aithnc dhoibh mo shinnisir,
H-uile h-aon a' dcanadh Tì dhomh,
'S cha 'n 'eil innseadh air an càirdeas.
Thug mi, &c.

Bha na coilich dhubh air bòrd ann,
'S cha b'e seòrsa Mhic-an-Tòisich,

* The Steamer "Maid of Islay,"

Chaidh an àrach leis a' mhòine,
 'S gur h-c 'n t-eòrn' a rinn iad làidir.
 Thug mi, &c.

'N uair a ràinig mi Port-Ascaig
 Thàinig rìbhinn gu m' thoirt dhachaidh,
 'S ged a b' oidhcl' a bh' ann 's cha mhaduinn
 Rinn i'n rathad air an t-sàile.

Thug mi, &c.

Ach bha gaisgich air a cùl-thaobl
 A bha eólach air a càrsa;
 'S mi 'tha pròiseil ás an dùthach
 'S ann a dh' ionnsaich iad an càinann.

Thug mi, &c.

Ged a dh' éircadh muir 'na chnocan,
 Cha bhiodh feum aic' air na pumpan,
 'S i cho dionach a' dol tromhpa,
 Ris a' bhotal agus àrc ann.
 Thug mi, &c.

'N uair a ràinig i Port-Eilidh,
 Chaidh mi greas a suas gu tein' ann,
 'S leis a' ghòraich a bha 's t-seileir,
 'S ann a thcab i 'sin ar fàgail.
 Thug mi, &c.

'S i mo ghaol a' mhaighdean Ileach,
 'S i nach sòradh Maol-Chinntire,
 Ged bha buinne 's gaoth ri 'sioda,
 Thug i mi gu calladh sàbhailt.
 Thug mi, &c.

LUINNEAG MU LIOSMOR.

O, b' òg a thogadh mi 'n Eilein an aoil,
 An Eilein nan tobar nan lochan 's nan caol,
 O, b' òg a thogadh mi 'n Eilein an aoil.
 Bi eilcin a' phailteis, 's nach bithinn air airtneul;

'Sa gheibhinn ann fasgadh gun tasdan do'n t-saogh. 'l
O, b' òg a thogadh, &c.

Le ghrianan bòidheach, 'sa lianagan neòinein,
'S tha riabhag 's an Smeòrach 'toirt ceòl air na raoi.
O, b' òg a thogadh, &c.

An àite uisg' an fluarain 's ann gheibhinn an
t-nachdar,
G'a òl ás na cuachan, o bhuaile nan laogh.
O, b' òg a thogadh, &c.

'S na pàisdean cho nàdur' a' cumail na sàbaid,
Fo smachdadadh am màthar, gun bhàillidh no maor.
O, b' òg a thogadh, &c.

Tha eunlaith nan speuran a chòmhnuidh air gheugan
'S tha 'chnthig 's a' cheitein a g' eigheach air craoibh.
O, b' òg a thogadh, &c.

'S ann thall aig an t-Sàilainn a thogadh an àirce,
'S a chuir iad gu sàile i o làmhan an t-saoir.
O, b' òg a thogadh, &c.

ORAN MU SHEALGAIR A BHA 'S AN EILEIN MHUILEACH.

Am Muile nan craobh tha gaol nan caileag,
A shiùbhladh am fraoch gu h-cutrom fearail,
Le ghumha dubh caol r'a thaobh gu tarruing,
Ri aodan daimhcan na cròicc.

Aig Peighinn-a-Ghàidheil dh' fhàs am ballach
Do'n tigcadh cochd-àrd gu làidir fallan;
'Sa chuircadh 's a' Mhàirt, is càch nan cadal,
'S a rachadh gu faidhir 's a dhròbh leis.
'N uair chaith e gu ruraig le uaislean Ghlaschu,
'S tair a bhios buan a fhmair na Sasunnach,
'S e esan le luaidh a bhual 's an achlais,
Suainte an damh a bha 'n tòir air.

Is einnteach r'a leughadh éigheach mo eharaid,
 A' direadh an t-sléibh bha *aim* echo eallamh,
 A thoirt eunlaith nan speur thar sgéith gu talamh
 'S na féidh gun leagadh nan dròibhean.

Cùn choimeas tha dha bho àl Mhic Ailein,
 Gu sensadh ri blàr, no thàirneadh elaidheanil,
 'S'eha rachadh gu bràth fo sgùil ri gaillionn;
 'S rinn Màiri a mhealladh o Sheònaid.

'S nan gabhadh e sgeul do thé s' a' bhaile,
 Bha ruith air a dhéigh na ceud' ga 'lcantuinn,
 Gun choimeas do'n treud aeh reul'n na maduinn,
 'S gach té g'a fharraid gu 'pòsad.

'S ioma bean uasal shuas 's na sraithean
 A bheireadh dha uain le buaile dh'aighcean
 Air son a bhi ehnain leis shuas an staidhir.
 Air cluasaig anart 'na seòmar.

Eilein nan ràn chruihbh bhàn is cheannan,
 A thogadh an t-àl is bàr air measair,
 Bhiodh caoraieh is féidh le'n spréidh air bhearradh.
 'S bhiodh sreud 's an earraich air eòmhlnard.

Muile nan ccall nam beann 's nan gleannan,
 A gheibhте gu leòir gun òr g'a cheannach,
 Tha agam air eòir o m' òig o m' shean-athair
 A leanas 's naeh dealaich ri m' bhed ri um.

ORAN MU M' BHEAN,

A RINN MI 'NUAIR BHA SINN A LEANNANACHD.

'S toigh leam fhéin a dòigh,
 'S bòidheach leam a glasad,
 Rìbhinn a' ehuil bhòidhieh,
 'S math 'thig òr mu 'n cuairt di;
 'S toigh leam fhéin a dòigh,
 'S bòidheach leam a gluasad.

Cuailein buidhe eamaeh,
 Air cùl-einn mo leanainn,

Le cìr-mhùn g'a cheangal,
 Naeh dean gaillionn fhuasgladh.
 'S toigh leam, &c.

Criosan mar an fhaolean,
 Gruaidh cho dearg ri өaoran,
 Sùilean gorm 'na h-aodan
 'Sheasas gaoth nam fuarbheann.
 'S toigh leam, &c.

Deudaeh mar an ibhridh,
 'S mar neòinein tha a ciòchan,
 'S truagh naeh robh mi einnteach
 Gur leam fhéin a' ghruagach.
 'S toigh leam, &c.

Sìoda sios 'na eòmhìdach,
 Gu baraibh a brògan,
 'S fàineachan do'n òr
 A tha air meòir mo luaidh-sa.
 'S toigh leam, &c.

Calp' mar bhradan tàrr-gheal,
 'S pearsa dhìreach, làidir,
 'S basan mìne, bàna
 Ni le snàthdan fuaghail.
 'S tòigh leam, &c.

Tha h-aodach, 's a h-anart,
 Cho geal ris a' chainal,
 'S cùbhraidih leam a h-anail,
 'S i eagairt aùn am chluasan.
 'S toigh leam, &c.

Tha i ioehdmhor, càirdeil,
 'S iorasal 'na nàdur,
 'S dùthechas dhi, gun phàigheadh,
 Bhi 'na làn bhean-uasal,
 'S toigh leam, &c,

Dh' fhaodadh i gun nàire
 Labhairt ris a' Bhan-righ,

'S dol do shcòmar làmh ri,
 'S suidhe dàn ri 'guallainn.
 'S toigh leam, &c.

Their iad ri Di-dòmhnaich:
 "Fan air t-ais o'n òrdair,
 Tha e àrd a'm fòghlum
 'Thigh'n an còmhail ghuanag.
 'S toigh leam, &c.

Thug mi gaol na h-òige,
 'Rinn mo chridhc 'leónadh,
 'S ghibhtinn an Roinn-Eòrpa
 Air son còir na gruagaich.
 'S toigh leam, &c.

ORAN DO MHAIGHDEAN OG.

'Si mo rùn a' mhaighdean àluinn,
 'S deirge gruaidh 's as gile bràighe,
 'Falt na dhualan mar an àrneag,
 'S cha'n'eil faillinn oirre, 's léir dhomh.
 B'aithne dhomhs' i bho na bha i
 G'a h-altrum air glùn a màthair,
 'S leud na ròinne 's caoile 'm fhàillinn,
 Cha'n'eil tàraïl air a beusan.
 'S gur li-i 'n rìbhinn a tha càirdeil,
 Agus uasal ann an nàdur,
 'S labhraidih i ri rìgh no ban-rìgh
 Anns a' Ghàilig no 's a' Bheurla.
 Meur is grinn i air an t-snàthaid,
 'Measg an t-sloda 's mìne dh' fhàsas,
 Dheanadh gùnnraighean an àird dheth,
 'Sa chur bràighe anns na léintean.
 Sùilcan, 's deudach aig a Mhàldraig,
 'Measg na mìltean 's i gheibh bàrr ann,
 Gun neul 'na h-aodan ach gàire,
 'S aig a' bhàil, bu għlan a ceum ann.

Cha 'n 'eil coimeas dhi 's an àl so,
 'S cha 'n e strì leam fhéin a ràdhtuinn,
 Na nì chinneadh ann an gàradh,
 Gur h-i 'Star i, anns a' Bheurla.

Bha i uair is thug i sgàth dhomh,
 Thuirt iad rium gu 'n robh i bàithte,
 'S leum mo chridhe ás a làraich,
 'S thàinig fàilinn air mo leursinn.

Ach bha aice sìneadh làithean,
 Bha i 'n uachdar a's i snàmhadh,
 'S thug mi leum, 's cha b' ann a'm bàta,
 'S bha sinn sàbhailte le chéile.

ORAN DO NIGHEIN OIG,

A BHA 'NA BANARACH ANN AN TIGH 'S AN ROBH MI
 BUACHAILLEACHD.

Cha d'fhuirch thus' a Mhali rium,
 Ge fad a bha sinn eòlach,
 Ach théid mi fhein a dh'amharc ort,
 'Toirt bainne bho na bòithean.

'N uair bhithheadh tu 's na maduinnean,
 'S an t-sabhal aig a' chònnlaich,
 Gun aithn'chinn fuaim do chaismeachd,
 'S mi 'm luidhe ann a'm shèòmar.

Bu mhath am measg nan atag thu,
 'S air achaidhan aig dòlithean,
 'S gu'n dean thu'n coirc' a ghréidheadh.
 'S mar an ceudn' an t-edrna.

Gur banarach da-rìribh
 An rìbhinn, ged is òg i,
 A dheanadh lin a's càise,
 'S gu h-àraig aig na cròidhean.

'N uair thigeadh tu 's an anmoch,
 Gu'n aithnicheadh na laoigh òg thu,

Ruitheadh iad a's leumadh,
 'S a geumnaich 'n ad chòmhail.
 Cho geal 's an gruth tha t-iomhaigh,
 'S do chìochan mar na neòinein,
 'S do chridhe mar an doimhan,
 'S tu 'mhaighdean ann an còmhail.

Mar choileach dubh do chuailein,
 'S do ghruidhean mar na ròsan,
 'S do dheudach mar an iùhridh,
 Le mala phinn an lòn-duibh.

Their h-uile duine 's aithne thu,
 A's far an robh thu eòlach,
 Gur cailcag ghrinn a' bhanarach,
 A bharrachd air 'bhi bòidheach.

'N uair rachadh tu do 'n bhuaillie
 Lc d' chuach a' gabhail òran,
 Gu'n seas gach bò ri d' ghualainn,
 Gun bhuarach no gun ròpa.

'S 'n uair 'shcinneadh tu do luinneagan,
 'S a thuigeadh iad do chòmhradh,
 Gu'n lionadh iad do chuinneagan,
 'S nach cumadh iad an còr dheth.

ORAN DO NIGHEAN OG A MHUINNTIR THIRIDHE.

Mo nighean donn nam blàth-shùil,
 Gur h-òg a thug mi gràdh dhuit,
 'S cha'n 'cìl mi dol g'a àicheadh
 Gach àit' an téid do luaidh riùm.

Gur muladach a tha mi,
 'N uair chuimhnicheas mi t-àbhaist,
 'N uair bhiodhmaid air an t-sàbaid,
 'S tu sràidimeachd ri m' ghualainn.

Raehadh tu do 'n àiridh,
 A bhleodhan a' chruidh àllaeh,
 Na fhreasdal air a' Bhan-righ
 Aig pàillionn nan uaislean.

Do choimeas cha bu léir dhomh,
 'N uair bhiodh tu 'mcasg nan eeudan,
 'S tu àilleagan na gréine,
 'N uair dh' éireadh tu gu gluasad.

Le d' chuaillain buidhe, bòidheach,
 'Na chamagan mar *Omber*,
 Is fàine do gael seòrsa,
 Gu'm biodh air meòir mo luaidh-sa.

Le gruaidhean mar na ròsan,
 'Sa h-iomhaigh mar na neòinein,
 Bu nìllse leam a pògan,
 Bho blil a beòil an uaigheas.

'N uair bhiodh tu ann a' d' sheòumar,
 'S tu gabhlail rannan òraiu,
 Bu bhinne leam do chòmhradh,
 Na'n smèòraeò air na bruachan.

Do clineas cho geal 's an fhaolean,
 A shnàmhadh thar nan caoltan,
 Sùil chorragh ann a' d' aodan,
 'N uair 'chaogadh i gu buaireadh.

'S ged a ni thu m'fhàgail,
 'S gheibh fear eil' air làimh thu,
 Mo bheannachd bi'dh gu bràth leat
 An àit' a bhi 'n gruaim riut.

ORAN DO DHEORSA THAIGHNISH.

Gu 'm bheil mòran do dhaoine
 'Ni faoilidh riùm gaire,

Ach mu .dh' iarras mi iasad,
 Théid air fiaradh 'n an nàdur,
 Bheir iad ealamh an cùl-thaobl
 Mar gu 'n diùltainn am pàighheadh,
 Cha 'n e 'n t-dìgfheir so gin diubh,
 No'm fine bho 'n d' thàinig.

Tha iad measail air fairge,
 Agus ainmeil 's gach àite,
 A bhi dileas 's na cùirtean
 Air chùl-thaobh nan Gàidheal,
 Roimh ghunnaichean clise,
 Agus bhiodagan stàlinn,
 Cha ghabhadh iad gioradh;
 'S tha do chinneadh gun fhàillinn.

Clann Ill'-Eathainn bho Dhubhairt,
 Ann am Muile nan àrd-bheann,
 Le'n caisteal tha inurrach
 Gu cumail ri nàmhaid,
 Na'n losgadh iad gunn' ás
 Bhiodh ful air an t-sàile;
 'S le spionnadhl gu 'n tuaircam,
 A ghcibheadhl buaidh anns na blàran.

'S thug thu grcis an Tiridhe,
 'S fhuair thu meas ann nach fhàg thu,
 'S ged a théid thu 's a 'n annart
 Bithidh am beannachd gu bràth leat,
 Fha thu math do na bochdan,
 'S tric a nochd thu do chàirdeas,
 'S eridhe farsuinn gun cucail,
 'Thoirt do 'n fheumach á d' làmhan.

Gur tu fhéin an duin'-uasal,
 'S lionmhòr sluagh a ni ghràdhtuinn;
 Le d' chaoraich air bruachan,
 'S crodh buaile gun àireamh.

Bhiodh an coirce 's an t-eòrna,
 'S beathaichean òg ann a' d' għiàradh,
 'S daoine faotainn an lòin dhiot
 Ann ad sheòmraichean àrda.

'N uair a dh' fhalbhadh thu 'd dhròbhair,
 Bhitheadh an tòir anns gach àit' ort,
 Ga d' iarraidh gu còrdadh
 Aig bòrd 's an tigh-thàirne,
 Bhiodh tu ceannach nan dròibhean,
 Nach sòradh tu 'phàigheadh
 Le d' airgiod a' d' phòcan,
 Agus t-òr ás do inhàilleid.

Tha do nigheanan caoimhneil,
 'S iad gun flioill mar tha 'm bràth'rean,
 Cha'n e 'cheannach a rinn iad,
 Thog iad oighreachd am màtar.
 H-uile aon dhiubh cho bòidheach
 'S tha 'n ròs ann an gàradh,
 'S iad cho fallan mu d' bhòrdan
 Ris na ròin anns an t-sàile.

'Dol do 'n t-searñoind di-dòmhnaich
 Gur a bòidheach air sràid iad
 Le 'n slabhruidhean òir,
 'S gach seòrsa do dh' fhàine;
 Bho 'n t-sean gus an òg dhiubh,
 Ni còmhradh 's a' Ghàilig,
 'S iad cho lurach nan còmhdaich
 Ris na neòineinan bàna.

'S tu 'n rioumag 's a' chòmhail,
 Daoine feòraich mu d' shlàinte;
 'Guidhe souas a's sòlas
 Dhuit còmhla ri d' phàisdean.
 Ghuidhinn fhéin an Roinn-eòrpa;
 'S do 'n mhnaoi chòir tha 'n a màthair,

Làithean fada dhuibh còmhla,
Le gach seòrsa bhi fàs dhuibh.

AN T-UISGE-BEATHA AGUS AN GRUDAIR A' TROD RI CHEILE.

Tha naigheachd anns an dùthaich
'S gur ùnaidh nach ceanuaich i,
Mar 'tha h-uile grùdair,
 Air tionndadh ri an-abach,
'S a' toirt nan ceartal-eàrraidh
 Bhar màsan nam baireilean,
'S a' leigeal an ruid ghrànnnda
 Gu lär mu na ballachan.

AN GRUDAIR.

Tha mi dol a dhùnadhl,
'S a thionndadh gu aithreachas;
Tha m' inntiun air dùsgadh,
'S cha dùraichd mi amharc ort,
Bho na thuig mi 'n càirdeas
 Th'aig *Mamon* a's agad-sa,
'S a chunnaic mi na paisdean,
 Air sràidean a' magadh ort.

AN T-UISGE-BEATHA.

Eisidh mi ri m' chàineadh,
'S bi sàmhach le d' bhagaradh,
Gus a' fàs iad làidir
 Gu tàradh ri caileagan,
'S chi thu 'sin cho dàna
 'S thig páirt dhiubh gu m' cheannach uait,
'S a h-uile latha páigheadh
 Gu 'n tràigh iad do shearagan.

AN GRUDAIR.

Mn bhuineas tu do dh' cabhlag
 Gu 'n leum thn na d' lasagan,
 Is ciamar bhios an creutair
 Bha 'n dé air a dhalladh leat,
 Thuit e air a' chabhsair,
 'S bha 'cheann air a ghearradh leat,
 'S bha feedhain aim le 'n lamhair,
 Gu teann a' cuir bhrangan air.

AN T-UISGE-BEATHA.

Thàinig e le bhreugan,
 Gu m' iaraidh gun cheannach ort,
 'S thug thu mi 'na fhianuis,
 'S na bheul chuir e ealamh mi,
 'S ghabh mi beagan miapuidh
 Nach b' fhiach leis mo bheannachadh,
 Gun d' rug mi air a chiabhaig,
 'Dh' fheuchinn an leagainn e.

AN GRUDAIR.

'S ann a rug thu dìreach,
 Gu h-iosal mu 'n mhéadhon air,
 'S ghabh thu h-nile h-innleachd
 Cho mi-mhodhal 's a b' aithne dhuit,
 'S chuir thu caileag riomhach
 Le sìod ann am preathalaich,
 'S chunnaic mi gun reusan,
 'Cur fiacail á caillich thu.

AN T-UISGE-BEATHA.

Their cailleachan ri chéile,
 'S c bhéisd a tha 'n anabaich,
 Ged a chuir iad féin,
 Ann am éirig an *culigo*.
 Shuidh iad aig do bhòrd,
 Agus thòisich a chabaireachd,

'S 'n uair thàinig sìilean gorma
 'S ann ormsa bha t-amharus.

AN GRUDAIR.

'S e amharus an t-shaoghal ort
 Gun slaod thu na h-amhaichean,
 'S na biodagan cho dùchais,
 Gu 'm plùchadh ri maragan,
 'S gu'n toir thu air a mhàthair
 Le páisde bhi cadal air,
 A's anns a h-uile fàrdach
 Tha cànan mu t-an-shocair.

AN T-UISGE-BEATHA.

Ga m' mholadh a's ga m' chàineadh,
 Tha 'n dà chuid 's a' bhaile so;
 'S a nis nach leig thu tàmh dhomh—
 Tha páirt dhiubh ga m' cheannach uait,
 'S na 'n innsinn so do 'n ghauger,
 Gu 'n nàraichain fhathast thu,
 Gu reic thu air an t-sàbaid mi
 An àite nach aithne dha.

AN GRUDAIR.

'N e so na gheibh mi dhuais
 Air na fhuair thu do chaidir leam,
 Ga d' chumail anns na cuachan
 Ri m' ghualinn, 's a caithris leat,
 'N uair thigeadh iad do m' sheòmar,
 'S ghlaodheadh iad air bàrd thu,
 Le fuil a tigh'n á sròntan,
 'S an còt' aig na marsantan.

AN T-UISGE-BEATHA.

Bi falbh a ghabhail näire
 Cho dàn' 's a tha thu labhairt rium,

'S gur mis' a thog an àird thu
 Bho phàisde gu ceatharneach,
 'S a rinn thu ann a d' bhàillidh
 Cho àrd 's a th' anns a' bhaile so;
 'S ga d' chumail ann am pailluinn
 Air thàillibh nan amadan.

AN GRUDAIR.

Thus' a ruidainn ghrannda
 'Rinn cairdeas no ceannaltais,
 'S nach aithne dhuit ach plàighean
 'S bàs agus mi-fhortan,
 Na 'n tigeadh an fhéil-mhiàrtain,
 Gu 'm páighinn do chabaireachd,
 'S gu faigheadh tu do bhàrlinn
 A dh' fhàgail mo thighe-sa.

AN T-UISGE-BEATHA.

Nis tha sibh gu m' fhàgail,
 'S cha nàr leam a labhairt ruibh;
 'S mis' a rinn 'ur màlaid
 An àird air an talamh so,
 'S ge bòidheach anns an *drawer* i
 Cha shàbhail i 'n t-anam dhuibh;
 Ach an tuillidh cràidh
 Aig ar bàs, agus gabhabh e.

O R A N

MU'N PHOSADH RIOGHAIL, EADAR MARCUS
 LATHURNA AGUS NIGHEAN BAN-RIGH SHASUINN.

'S i so an sgeul tha taitneach,
 'Sa bhios ga' leugh an eachidraichean,
 Mo mhac an Diùc air Earraghaidheal,
 'S nighean Ban-righ Shasuinn leis.

'S Ban-righ Albainn agus Eirinn,
 'S gach àite 'tha dealradh na gréine
 A coimeas cha d' thàinig fo m' léirsinn
 Anns na lengh mi 'n teachdaire.

'S Caimbenlach e bho Iain Ruadh ud,
 'Sheasadhl cunnart no cruadal,
 'S gach àit' an téid e bidh buaidh leis,
 'Chuireas suas a bhrataichean.

'S gaisgeach e 's gach àite 'm bi e,
 'S dhearbh e sin mu 'n guairt *Louisa*;
 Thug e air an Ghearmailt strìochdadhl,
 'S thog e i air achlais.

'S phìos e i le lagh a' Bhìobuill,
 Ann an fianuis dhaoine rioghail,
 'S thng e á pàillionn an rìgh,
 Gu taobh Loch-fiona dhachaidh i.

Cha'n 'eil uasal 's 's cha'n 'eil iosal,
 Air a' chuan, no anns na rìogh 'chdan,
 Nach do chuala 'duais 's am priòsan,
 Anns a' mhìos a thachair e,

'So a' bhanais inu 'n robh 'n éigheach,
 'S lionmlior àite 'n téid a lenghadh,
 Leis an fhuaim bha fo na speuran,
 Ghabh na sléibhteán lasaraich.

'Bheinn a 's àirde 'thia 's na rìochdan,
 Ghabh i teine le toil-inntinn,
 Ged bha cur as cath sìontan,
 Agus glìbe sneachd orra.

Aodach ballach crathadh làimh ruinn,
 Air na rathaid 's thar nan gàraidh
 Agus breacain Earraghàidheal,
 Anns gach sraid 'tha'n Glascho.

'Sann a' sud a bha na laoich,
 Leis an dùic aig Ionar-aora,
 Biodag orra 's brògan fraochain,
 'S gunna caol 'nam bataichean.

An t-éideadh Gàidhealach air na h-naislean,
 Slabhraidih ðir 'sios mi 'n guallainn,
 'S adharc fhùdair air an cruachain,
 'Losgadh luaidh mo chiaistealan.

Pioban mòra seinn le nulan,
 'Toirt mac-talla 'mach á namhan,
 'Sa chàraid òg le mòran sluaigh,
 'Cnmail snas na caiseameachd.

'S ògridh 'danns 'air ìrlar chlàran,
 Fion 'ns beòir á còrn ga 'n tràthadh,
 Hùg air òrain, 's anns a' Ghàilig,
 'G òl deoch-slàinte ghaisgichean.

Guidhe 'Bhàird 's gach àite an téid iad,
 Seòladh sàbhailt, 's rathad réidh dhoibh,
 Sineadh làithean dhoibh le chéile,
 'S mar an ceudna an adamhail.

ORAN MU GHOBHAINN,

A CHAIDIH A DH'OBAIR 'S AN OIDHCHE, DO CHEARDAICH
 ANNS 'S NACH ROBH E EOLACH, 'S NACH ROBH IAD
 CAOIMHNEIL RIS.

'S mulaideach mi 's mi air m'aineol,
 Gnn chlmain 's an oidhche an am chaithris,
 'S mulaideach mi 's mi air m'aineol.

Oidhche dhomhsa ann an Ceàrdaich,
 'S ann a dh' fheuch iad ri mo nàrach',

'S leis an tubaist a bhi 'n dàn doibh,
Rinn mi am fàgail roimh mhaduim.

'S mulaideach mi, &c.

'N uair thigeadh beul an anmoich,
Dh' fheuchadh iad ri m' chuir am earrail,
'S cha robh ball bhiodh aig a' gheallbhann,
Nach biodh seanachas air mu 'm faighinn.

'S mulaideach mi, &c.

Labhair mo chompanach slobhalt,
'S thuirt e rium,—bi thusa dileas,
'S chì thu fhéin gu 'm feum iad stròchdadadh,
'S cum an sioban ris an teallaich.

'S mulaideach mi, &c.

Na biodh eagal ort-sa 'laochainn,
Nach dean mise mar a dh' fhaodas,
Ged tha 'n tein' air blicagan gaoithe,
Bheir mi daonnan dhuit e 's garadh.

'S mulaideach mi, &c.

Thig gach gobhainn, againn, 's òrdair,
'S bualaidh air a' gharadh còmhla,
'S théid e sios gu leathann, còmhnràd,
'S lag nan òrd cha bhi 'na mhalaidh.

'S mulaideach mi, &c.

Bha iad fèin cho àrd 'n an dòchas,
Nach robh an leithid 's an Roinn Eòrpa,
Ach thug sinne dhoibh an leòir dheth,
Leis na h-òrdairean a bh' againn.

'S mulaideach mi, &c.

Ged tha sinn aincolach 's an àite,
Tha sinn eòlach air an t-sàthadh,
'S cha 'n 'cìl aon an nochd 'sa' cheàrdaich,
A chuireas sgàth air na ballaich.

'S mulaideach mi, &c.

'S oidheche sin do dh'fhir nan déighsan,
 Rinn sinn orra mar án ceudna,
 Leig iad troigh dheth thar a cheile,
 Agus b'eudar dhoibh a ghearradh.
 'S mulaideaeli mi, &e.

Cha be sud mo nàdur uasal,
 Bhithinn siobhalt' ris an uaibhreach,
 'S bheirinn dha gaeh ni bhiodh naitlie,
 'S ehirinn guall dha air a theallaich.
 'S mulaideach mi, &e.

Dheanainn enideaehadhl 's gach dòigh dha,
 'S bhùailinn brulle leis an òrd dha,
 H-nile gille bli' agam còmlil 'rium,
 Bheirinn òrdugh dhoibh mo leanaitl.
 'S mulaideaeli mi, &e.

Tha mi 'g innseadh dhniibh na firinn,
 'S fhuair mi slabhruidh òir g' a dhionadh,
 Agus fàinne thun mo ribhinn,
 Air son gnìomharan mo eheanail.
 'S mulaideaeli mi, &e.

O R A N

MU FHEAR A THAINIG A STIGH OIDHCHE GU FARDACH
 FHINN 'S A FHUAIR COIRE DO'N GHÀILIC 'S NACH
 B' AITHNE DHA BEURLA A LABHAIRT.

So their mi ruibhl,
 Gu bheil cning gu m' leanaitl,
 Bho oidhche dhi-daoirn,
 Fhuair mi aobhar gearainn,
 So their mi ruibhl,
 Gu bheil euing gu m' leanaitl.

Thàinig fear do 'n Fhàrdaich,
 Ann an àite bràthair,
 'S fhuair e coir' do 'n Ghàilig,
 'S ghabh e nàir a labhairt.
 So their mi, &c.

Dh'fheuch e ris a' Bheurla—
 'S gann a thuig mi fhéin e—
 'N dòigh a rinn e leudach,
 'S thugaibh fhéin 'ur barail.
 So their mi, &c.

Ag ràdhtuinn ruinn 'ur briathran
 A bhi 'n a h-obair dhiomhain,
 Thug mo chridhe sniamh as,
 Mar an sgian g'a ghearradh.
 So their mi, &c.

Na facail chaidh a ràdhtuinn,
 Ministeir na Pàpa,
 Theirinn iad 'nan làthair,
 'S iad gu h-àrd an crannaig.
 So their mi ruibh, &c.

Ach bha iochd 's na Gàidheil,
 'S foighidinn mar b' àbhaist,
 Air neo sheòl iad dhasan
 Gu bràigh na staidhir.
 So their mi, &c.

Bheir mi ceist bho m' fhòglilum:
 Ciod a choir' 'tha 'n òran?
 Fhad 's tha briathran bòidheach,
 Aig a bhòrd gun mhearachd.
 Se their mi, &c.

'S ann air son na Gàilig
 'Thàinig mi do 'n Fhàrdaich,

'S cleachduinnean nan Gàidheal
 'Chuir an àird 's a leanailt.
 So their mi,

'S mur an leig iad tèmh dhuiinn
 Leanachd mar a tha sinn,
 Fàgaidh mi mo bhràithrean
 'S théid mi 'n àird gu m' sheanair.
 So their mi, &c.

Their mi ruibh mu 'm fàg mi,
 Fear nach bruidhinn Gàilig,
 Na leigibh e d'ar Fàrdaich—
 Bheir e dàn' a bharail.
 So their mi, &c.

Beannachd leibh a bhràithrean,
 'S beannachd leis gach màldag,
 'S beannachd leis an Fhàrdaich,
 'S ni mi 'fàgail agaibh.
 So their mi, &c.

O R A N

MU BHATA AIRM, RIS AN CANAR AM PRIONNSA
 DUBH, NO AM "BLACK PRINCE."

Gu 'n d' rinn mi fhéin an t-òran,
 Mu 'n Phrionns' air sàil' a' seòladh,
 'Sa chainnt nach fhaigh mi 'chuir an cleachdaimh.
 Gàilig, sìniòr nam Mòr bheann.

H-uile buaidh a bh' air ri innseadh
 Chuir mi sios an òrdnagh,
 O mhullach cinn 's a sios gu 'shàil,
 'S a mach air bàrr a bhrògan.
 Gu'n d'rinn, &c.

Saol thu fhéin nach e 'tha làidir,
 Stàillinn 'tha na chòta,
 'S na putainn a tha sios mu 'n cuairt air.
 Dh' fhuaignn sinn leis an òrd iad.
 Gu 'n d' rinn, &c.

Ged chuirinn suàthain ann a's snàthaid
 Cha tairuingeadh an crò e,
 Ge be àit' an deach a shnìamh,
 B' iarrunn h-uile ròinnein.
 Gu 'n d' rinn, &c.

H-uile h-aisinn tha 'na phearsa
 'Sachd do dh' each air còmhnhard,
 'S dh' fheumte 'm blàthteachadh 's an fhùrneis
 Mu 'n lùbadh iad òirleach.
 Gu 'n d' rinn, &c.

Le sealltainn dìreach 'na aodan,
 'S aogasg duine còir e,
 Ach mu bheir thu rib á fhcusaig
 Feuch nach toir e dòrn duit.
 Gu 'n d' rinn, &c.

'S ma gheibh tha li-aon gu faigh thu dhà,
 'S e nàdur tha na sheòrsa,
 'S cha 'n iognadh idir e 'bhi dàn,
 Gur bràthair do dh' Eachunn òg e.
 Gu 'n d' rinn, &c.

Cha toir e onair do rìgh,
 Na 'dh' Iompaire, ge mòr e,
 'S cha tionndaidh ceum, air son sgàth,
 Roimh Phàpa na Ròimhe.
 Gu 'n d' rinn, &c.

Fhuair e àrachadh air Cluaidh,
 Se tein' a's luaidh a bheò-shlàint',
 Agus fùdar 'tha na im,
 An teachd-an-tir a gheòcich.
 Gu 'n d' rinn, &c.

- An latha 'n hogail e gu gluasad,
 Chuala an Roinn Eòrp' e,
 Chuir e crith air an àite,
 'S thug an sàile pòg dha.
 Gu 'n d' rinn, &c.
- 'N uair a gheibh e air a leinc,
 'S i na bréidean mòra,
 Tha e scalltainn air son nàmhaid,
 'S guinna làn 's gach pòca.
 Gu 'n d' rinn, &c.
- 'Se 'm Prionnsa Dubh is sinne dhiubh,
 'S e Eachunn gille 's òige,
 'S i 'm piuthar air am bheil an "Rionag,"
 'S clù do Napier còir iad.
 Gu 'n d' rinn, &c.
- Long nan trùp am Malabar,
 A inhaighdean àluinn, bliòidheach,
 'N uair a bhruadair i mu 'bràithrean,
 Ghabh i snàmh gu 'n tòrach,
 Gu 'n d' rinn, &c.
- 'S ma théid an triùr do dh' Abyssinia
 Le 'n gillean 's le 'n còrnejil,
 Teichlidh gach dubh agus ruadh,
 Le uainhas anns na frògan.
 Gu 'n d' riun, &c.
- Cha 'n 'eil coimeas dha air cuan,
 Bho dheas gu tuath, aig còmhstri,
 'S a chumail eagal air an Fhraing.
 'S thoirt neo-air-thaing 's gach dòigh dhi.
 Gu 'n d' rinn, &c.
- Ged theirinnsa an saoghal gu léir,
 Cha b' fhacal bréig mo chòmhradh,
 'S rìgh e thairis air gach ni
 Tha mach o thìr a' seòladh.
 Gu 'n d' rinn, &c.

O R A N

MU FHEAR A BHA TOILEACH A BHI MEASG NA GAILIG.

Théid mi fhéin an àird is chi mi,
 Bheil na bàird am Fàrdach Fhinne,
 'S gheibh mi Gàilig làn mo chinn dhi,
 'Thogas m' inntinnsa bho bhròn.

Gheibh mi càirdean agus stuamachd,
 'S ann an còmhail le daoin'-uailsc,
 'S gheibh mi nionagan gun bhuaireadh,
 Agus duanag bho Mhac Leòid.

Théid mi, &c.

Tha iad Muilich ann a's Illich,
 'S iad bho Ledghas nuas gu lìonmhor,
 'S tha Mac 'Ille Dhuibh 'n a rìgh ann,
 Gille grinn tha bho Liosmòr.

Théid ml, &c.

Tha Mac Phàil cho àrd ri Cruachan,
 'S maighdeann làmh ris aig a ghualainn,
 'S bheir e stràchd dhuit anns na cluasan,
 'S dean a bhuaircadh leis an stòp.

Théid mi. &c.

Gur i 'Ghàilig tha mi 'g innseadh.
 Bheir an sòlas so gu m' inntinn,
 'S tha e nàdura gur flor e,
 Fhuair mi i 'n uair bha mi òg.

Théid mi, &c.

Gheibh mi òraidean a's bàrdachd,
 'S tha gach ni 'bhios ann 's a' Ghàilig,
 Bheir e 'm chuimhne bhi 's na bàil,
 Ann an Tigh Bhàn 'bh' aig Iain òg.

Théid mi, &c.

Théid mi 'n àird gu Fàrdach Fhinne,
 Còmhl' ri gàidheil 's càrdean dileas,

'S tha mi 'g ràdh gur fhèarr dhomhimeachd
 Na bhi strìochdadadh 's an tigh-òsd.
 Théid mi, &c.

Bidh mo choguis dhomhs' ag innseadh,
 'S feàrr a' stuamachd na bhi'm shìneadh.
 'Sa bruadar bhi faotainn fhìteag
 Bho na miltean anns an t-sròin.
 Théid mi, &c.

'S bochd an gcalladh tha 's an Fliùrim
 Do 'n phòtair, fear òl na fìonain,
 Air a thoirmeasg dha, 's a' Bhìobull,
 Dol gu slorruidh stigh do ghlòir.
 Théid mi, &c.

FACAIL MU 'N OLLA TORMAID MAC LEOID,
 'N UAIR A MHARBH E AN SIONNACH. (LAGH MHAOIS.)

Cha 'n urrainn mi gun chuimhneachadh,
 Fhad 'sa's beò mi,
 Air a' chìobair dhìleas,
 Gu 'm b'e Mac Leòid e,
 Tha nis 'na chadal suainntc,
 Na luidhe air a chluaisaig,
 'S a bhreacan glas mu 'n cuairt air,
 'S nach gluais e gu 'r seòladh.

Bu ghaisgeach air a' mhonadh e,
 'S neo-choimheach ri gach seòrsa,
 Ri dilscan na ri coigrich,
 Gun sodal no gun bhòilich,
 'S cha 'n 'eil facal tàrail,
 'S an fhàsaich air an òigfhear,
 Ach onair a's g'a ràdhtuinn air,
 Nach llion fear àit' a chòta.

'N uair thàinig iad le 'n cealgaireachd,
 Na meanbh-chrodh mu Dhi-dòmhnaich,
 'S a' sionnach anns an anamoch leò
 A shcilg air a chuid òg dhiubh,
 'Si theanga bha 'na thearmunn dha,
 'S gu dearbh cha b' iad a dhòrnán,
 'S gun bhuelle bhualadh mharbh 'se e,
 'S gur h-ainmeil 's on Ròinn-Eòrp' e.

Cha 'n fheumadh e na coimhearsnaich
 "Thoirt comhairle g'a sheòladh,
 Anns na h-uile càinann
 Bha e àrd am fòghlum,
 'S bu chompanach e 'n bhan-righ
 'S gach àite bhiodh iad còmhla,
 'S fear-teagaisg mu na h-àithntean,
 Cho math 's a sgaoileadh cleòc.

Faigh dhomh fear a labhairt
 Ann an crannaig air Di-dòmhnaich,
 Do dh' Albannach no Shasunnich
 Cho fada sa tha t-eòlas;
 Na facail mhath a labhair e
 Tha agams' ann am sheòmar;
 'S na míltean tha 'n Australia,
 'S tha 'n Canada gu lcòir dhiubh.

Tha mòran dhiubh 's a' Ghearmait',
 'S gu dearbhóhte tha 's an Ròimhc,
 A's anns a h-uile h-àite
 'S an deachaidh bàt' air seòladh;
 'S nach fhaod mi nis a ghràdhtuinn,
 Gu 'n d' fhàg e againn lòchran—
 B'c coltas 's dealbh a' Ghàidhlieil e,
 'S e gàircachdaich an còmhnuidh.

Fhuair e mòran thalandan,
 'S gu'n innse mi páirt dhiubh 'm chòmhradh.

Thug e bhean 's a phàisdean leis
 Air sàbaid stigh do chòmhail,
 Agus rinn e searmoin dhoibh,
 'S gu dearbh bha 'mhàthair chòir ann,
 Is dh' inns e gun robh 'n t-aumoch ann,
 'S gu 'm biodh e falbh gu sòlas.

ORAN MU 'N TRAMWAY.

Na h-eich air chrith air au casan,
 'S eagal orr' gu 'n tig an latha,
 Dh' fheumas iad bhi dol gu 'r tarruing
 Thairis air an *Tramway*.

Iad nan seasamh anns na stàbuill,
 'S iad a' mionnachadh nam bàillidh,
 'S am Probhaiste cho math ri càch,
 A chuir an àird an *Tramway*.

An t-uamhas gu 'n cuir am plaithean,
 'S tuainnealach feadh an clraiginn,
 'Bruadar a bhi gu 'r tarruing,
 'S a' mhaduinn air *Tramway*.

Gun choirc' aca 'n am prasaichi,
 'S gun chònnlach an dean iad cadal,
 'S thugaibh fhéin a nis 'ur barail,
 An caidreamhlì air *Tramway*.

Cha 'n ioghnadh eich a bhi fo mhulad,
 'S iad a' liathadh ann an cunnart,
 'N uair a sheasas iad ri bruthach,
 'Cumail air an *Tramway*.

Chuir iad cosdas air a' bhaile
 'S mhill iad a h-nile rathad
 A rinn feum dhuinn leis na clachan,
 Fada mu 'n robh *Tramway*

Cha bhi 'n saoghal aca fada,
 Eadar slaodadh agus sradadh,
 Fear a' glaodhaich riunn, 's a crathadh,
 "Gabhaibh air an *Tramway*."

Cha bhi feum againn air casan—
 Cuidhleadh a tha 's an flasan,
 'N uair 'théid cailleach 'shireadhl sgadainn,
 Gabhaidh i air *Tramway*.

'S gruagach 'n uair théid i'n bhaile,
 'S cuach aice leis a' bhainne,
 Suas tha i leis na balaich
 'Thigh'nn dliachaidh air *Tramway*.

Tramway dubh na dunach,
 Nàmhaid each 's a h-uile duine,
 'Cur nam páisdean ann an cunnart,
 "Tha siubhal an *Tramway*

Cha 'n 'eil bodach, 's cha 'n 'eil cailleach
 A tha fuireachd anns a' bhaile,
 Nach e'n còmhradh h-uile maduinn,
 'Casaid air an *Tramway*.

Cuibhlean air mar chloich-mhuilinn,
 Staidh'richean a suas gu mhulach,
 'S diridh orra h-uile duine,
 'S urrainn dol air *Tramway*.

'S fear air thoiseach ann an cathair,
 'S cota mollach air gu 'n *slashadh*,
 Cha dean ruith leis feum acli sradadh,
 'S gallop air an *Tramway*.

'S fear air deireadh aig a' staidhir,
 'S poca leathraich air a's casag,
 'S putainn gheala, 'togaile faraidh,
 'N aiseag thar an *Tramway*.

Cha 'n 'eil robair 's cha 'n 'eil rìbhinn,
 'S cha 'n 'eil mcarleach anns na rìochdan,
 A bhceir sgillinn anns a' mhìle
 Nach fhaigh sgrìob air *Tramway*.

TUIREADH MATHAIR
DO 'LEANABH. GILLE, A CHAOCHAIL AN AMERICA.

'S e 'm bròn a thug an leagadh dhomh,
 'S e 'm bròn a dh' fhàg mi tùrsach,
 'S e 'm bròn a thug mo shlàinte bhuam,
 Ged thàinig i ás ùr dhomh.

Tha mo chridhe cràiteach,
 'S tha làn a' tigh'nn a' m' shùilean,
 N uair chnímhneachas mi 'n t-àilleagan,
 A chàraidh iad 's an àir uam.
 'S e 'm bròn, &c.

Ach na 'm bitheadh c làmh rium,
 'S e bhàs nach deanainn ionndrainn,
 Ach thall ann an America,
 'S e bhi air bheagan cùram.
 'S e 'm bròn, &c.

'S òg a fhuair mi làmh rium e,
 'S mo bhainne bláth 's e shùgh dlieth,
 'S gur tric a ghabh mi mànràna dha
 Gàfàrach air mo ghlùinean.
 'S e 'm bròn, &c.

Cha 'n urrainn mi le nàdurachd
 A bhàs a chur air chùlthaobl,
 'S e 'n diugh cho ùr d' o 'mhàthairoasan,
 'S tha 'n latha dh' fhàg e 'n dùthaich.
 'S e 'm bròn, &c.

Ged nach till e 'n fhàsaich so,
 Théid mi guin dàil g'a ionnsuidh,

'S gu 'm faic mi ann am Pàros c,
 Le m' Shlànughear gu m' stiùradh.
 'S e 'm bròn, &c.

D U A N A G

MU 'N REISEAMAID GHAILHEALACH, AN
 "DA FHICHEAD 'S A DHA."

Tha 'n sgeul ùr air feadh na dùthicha,
 'Toirt, le rùn, an driùchd o m' léirsinn,
 Tha 'n sgeul ùr air feadh na dùthcha.

Ag inns' a' bhuaidh tha leis na Gàidheil,
 H-uile blàr a's càs 's an téid iad.
 Tha sgeul, &c.

Boincid bhalach, 's còta sgàrlaid,
 Osainn gheàrr orr' agus féileadh.
 Tha sgeul, &c.

'S e 'n dà fhichlead agus dhà leis,
 Tha 's an àireamh air an éideadh,
 Tha sgeul. &c.

'S fhair iad ite dhearg mar fhàbhar,
 'Dh' innseas iad 's gach àit' an téid iad.
 Tha sgeul, &c.

Leag iad Coomassie gu 'làrach,
 'S dh' fhàg iad nàisinn ann nach éinich,
 Tha sgeul, &c.

'N uair a dhlùthaich iad le 'n stàillinn,
 Ghabh an nàmhaid an retreuda.
 Tha sgeul, &c.

'S fearail, fallan, thar an t-sàil' iad,
 'S cha 'cìl failinn air an fèithean.
 Tha sgeul, &c.

'S fhad 's a mhaireas luaidh a's stàilinn,
 'S iad do àmhaid nach dean géilltinn.
 Tha sgeul, &c.

'S ite an sgiath ri cliach na ban-rìgh.
 Tha 's na Gàidheil—'s their i fhéin e.
 Tha sgeul, &c.

Iad nan uamhas do gach àmhaid,
 Mar tha tàrnaineach nan speurau.
 Tha sgeul, &c.

O R A N

MU DHAOINE PÒSDA 'BHIOS A' SCRÒBADH a' CHEILE.

O, 's neònach leam an caochladh
 A thàinig air an t-saoghal,
 Seach an uair a bha mi òg,
 Bha daoine còir ri 'fhaotainn.

O, 's iad a dheanadh aoidh riuin,
 'S gach tigh an cuirinn m'aodan,
 H-uile h-aon a' glaodhaich rium,
 Dean suidhe nunn a laochainn.

Bhiodh bean-an-tighe 's saod uiir',
 'Snìomh snàth gu h-aodach,
 'S a' gabhail dhuanag leis na pàisdean
 Gàireachdaich na h-aodan.

Tha 'm fasan sin air caochladh,
 'S tha 'n stràichd an àite 'chaomhnuidh,
 Le sìod' a chreachadh a Bheinn òir,
 Agus brògan fraochain.

'Se 'm fasan tha air sgaoileadh,
 'S gu 'm b' fheàrr dhuinn e 'bhi caochladh,
 Cho luath 's a gheibh iad fear le òr,
 Tha pròsaig air an daoraich.

'S ma their e falal faoincis,
 Gu 'n tòisich an cal-aorum,
 Bhi bristeadh chaithrichicean 'us bhòrd,
 'S an dòrn tha ris 's an aodan.

'S cha bhi tuillidh gaoil ann,
 Ach gràin 'na àite daonnan,
 A's fhad 's a bhios an t-òl 's an tìr,
 Cha 'n 'eil an t-sìth ri 'fhaotainn.

Cha chluinn mi 'n diugh ach glaodhaich,
 Mu fhear a's bean aig caornag,
 'S e bualadh bhreab uirr' agus dhòrn,
 'Si 'cur air thòrr nam maor dha.

D U A N A G

A RINN MI OIDHCHE AIG COINNEAMH ÓRAIN GHAILIG
 AM FARDACH FIANN.

AIR FONN:—"An gille dubh cha treig mi,"

Gur sunndach a tha mi
 'S mi 'nochd leis na Gàidheil,
 A' labhairt rium na càinann,
 A thug mo mhàthair a's m'athair dhomh.

Gur duilich leam a ghràdhtuinn,
 Gur mòr a chullaiddh nàir e,
 'N uair chruinneachas na Gàidheil
 An càinann nach labhair iad.
 Gur sunndach, &c.

Ach òrain anns a' Bheurla,
 Do'n t-seòrsa th' ann an Eirinn,
 'S mo chluasan bidh gu 'n léireadh,
 Ag éisdeachd na gabaireachd.
 Gur sunndach, &c.

'N ar Tcampullaich a tha sinu,
 'Thug cùl ri bhur nàmhaid,
 Ach feumaidh sinu bhi làidir,
 Tha Sàtan 'n a charaid dha.
 Gur sunndach, &c.

Leanaibh ri bhur Fàrdich,
 'N ar peathraiehean 's nar bràthrcan,
 A's cluinnear anns gach àite
 Gur Gàilig tha againne.
 Gur sunndach, &c.

Tha Gàidheil anns a' chòmhail
 Guin choimeas dhoibh air còmhradh,
 Guin do bheachdaich mi gu sònraighe
 A fòghlum 's a labhair iad.
 Gur sunndach, &c.

Tha bràthair againn còmh'l ruinu,
 'S na cailcagan tha 'u tòir air,
 'S e Murachadh Mac Leòid e,
 'Bheir òrain gu maduinn dhuibh.
 Gur sunndach, &c.

'Sguiridh mi dc m' drau,
 'S mo ghuidhe seau a's òg dhuibh,
 Sonas agus sòlas,
 'S gu leòi'r air an talamh so.
 Gur sunndach, &c.

L U I N N E A G
 MU MHAC A' CAOIDH NACH 'EIL A MHATHAIR 'MU N
 CUAIRT DHA 'N UAIR A FHUAIR E A LAMH A
 GHORTACHADH.

Cha chluinn i mi,
 Cha chluinn idir,
 'S cha 'u fhairich mo ghaoir,
 Mo ghaol, cha tig i.

Mo mhuinneal tha làn,
 Gun chàil do bhruidhiinn,
 'S na deòir tha diùth,
 Bho m' shìnil a' sileadh.
 Cha chluinn, &c.

'Se 'n goirteas tha 'm làimh,
 'S an cràdh tha 'm iongaiim,
 'S gu 'n chluan 's an oidhche'
 Tha claoïdh mo chridhe.

Cha chluinn, &c.

Na 'm b' aithne do m' mhàthair
 An t-àit' am bithinn,
 Mur 'faigheadh i bàta,
 Shmàmhadh i'n linne.
 Cha chluinn, &c.

RANNAN MU EIRIONNACH,

MORTAIR A BHA 'CUR A CHOIRE AIR AN DEOCH
 LAIDIR E BHI AIR A CHROCHADH.

'S garbh an deoch a th' ann an Albainn,
 Air son targ a chuir an innseann,
 'S ionann sin 's mar dh' eirigh dhomhsa,
 Gur h-e thug ami bròn so m' shinnse;
 Uisge-beatha thuirt an Gàidheal
 A dheanadh slainte na thèr-san,
 Deoch an nile a's caraid shàtain,
 Gur h-e a rinn mo bhràigh a shineadh.

Tha mòran dhaoine 's an tìr so
 'G amhare sios air an trend ud.
 A chionn an t-àit' às an d' thàin' e,
 Their sin ris 's a' Ghàilig Eirinn;
 Ach mo chàirdean deanabh dùsgadh,
 'S thugabh air ar dùrachdimeachd,

'N uair thig latha mòr na cùirte,
Cha 'n 'eil fhios co 's diù 's an t-siorrachd.

Gu bhcil am pàpanach 's aìn pròstanach
Falbh còmhla feadh an t-saoghal,
'S tha mòran cricideamh an Albainn,
Nach 'eil dearbhte co bhios saor dhiubh.
Nis mo chàirdean thugaibh ionnsuidh
Air an rathad chùil a shaoradh,
'S gabhaibh an t-sräid a tha soilleir,
'Dhol an coinneamh an Flir-Shaoiridh.

DUANAG MU GHOBHAINN

A THUG CUL RI 'LEANANN A CHIONN GU FAC' E I LE
GREUSAICHE A' GABHAIL SRAID.

Cùl ri m' leanann chuir mise an diugh,
Rùn na cailleig bha mi 'n déigh ort,
Cùl ri m' leanann chuir mis' an diugh.

Cùl ri m' leanann buidhe bòidheach,
Ged a b' òg bha sinn le chéile.
Cùl ri m' leanann, &c.

'N uair a thàinig thu am chòmhail
'S gann a sheallainn-sa le m' léirsinn.
Cùl ri m' leanann, &c.

Thu bli gradlituinn, b' fheàrr leat òlach,
Bhiodh le 'òrd aig taobh nan éibhlag.
Cùl ri m' leanann, &c.

'S maирg a chreideas briathran òigh
'Bhiös g'a deòin a' deanadh blreugan.
Cùl ri m' leanann, &c.

Gur li-i 'gliruagach dhonn Nic Iomhuim
Aon te b' ionmluiuinich fo 'n glréin leam.
Cùl ri m' leanann, &c.

Calp air dhealbh a blradain fhìor-nisge,
 'S troigh chruinn dhìreach a ni ceumian.

Cùl ri m' leanann, &c.

Mar an cainneal a bha li-lomhaigh,
 'S mar an *ibharidh* bla deudach.

Cùl ri m' leanann, &c.

Bean a ghlumasad lathia sàbaid
 Air na sràidean cha bu léir dhomh.

Cùl ri m' leanann, &c.

'Si cho deas a labhairt càirdeal,
 Anns a' Ghàillg no 's a' Bheurla.

Cùl ri m' leanann, &c.

Innsidh mise nis dhuit m' inntinn
 'S gabh a'm mi-thlachd e 'nan cendabh.

Cùl ri m' leanann, &c.

Bhiodh na Tiristich gu m' dhìteadh
 'N uair nach bithinn fhéin 's an éisdeachd.

Cùl ri m' leanann, &c.

'S bho na dli' fhalbhlí thu leis a' bhrògair,
 Tha mi deònach a bli réidh 's tu.

Cùl ri m' leanann, &c.

'S bidh mo bheannachd-sa gu bràth leat,
 Anns a h-uile h-àit' 's an téid thu.

Cùl ri m' leanann, &c.

L U I N N E A G

A RINN MI OIDHCHE BHA MI AIG COINNEAMH ORAN
 AGUS BAL.

'So gur a fior e,
 'S inntinneach a bli òg,
 'Si o gur a fior e,
 'S inntinneach a bli òg,

'So gur a flor e,
 'S inntinneach a bhiòg,
 A' leanannachd ri cailleagan,
 'S a toirt a dh'aindeòin uapa pòg.

Rinn mi fhéin a Ghaidhealtachd
 Fhàgail 'n uair bha mi òg,
 'S labhraidh ini 'Ghàilig,
 'S cha 'n àichaidh ini i ri m' bheò.
 'So gur, &c.

Tha cuimhn' agam air a' chlachan,
 'S Tigh na Starruch, 's Tom a' Mhòid,
 Agus air Tirla againn,
 'S a nunn a Stadhiraig Dùghal òg.
 'So gur, &c.

Tha facail agam ri 'labhairt,
 Ris na balaich a tha òg,
 Iad a thoirt dhachaidh caileag,
 Agus agairtachd a chur fo'n bhòrd.
 'So gur, &c.

Cha 'n aithris mi na breugan,
 Mo chial bhi air nighinn òig,
 'S phògainn i gum mhiapadh,
 'S b'e mo mhiann uirre còir.
 'So gur, &c.

'S ann am baile Bheòlainn,
 Thall aig an àit' mhònadh
 'Thog Noah an àirce,
 'N uair bha Bàlaam le ass chòir.
 'So gur, &c.

Bhiodh a tighinn g'a h-amhare aim,
 Gilleasbuig Challum, 's Dòmlhnul òg,
 'S fear a bha 's an t-Sàlainn,
 'S cùl fàinneach, an gille còir,
 'So gur, &c.

Gu robh Gille Criod ann,
 Gu firinneach duine còir,
 'S theireadh e ri Màiri,
 Thoir càise do dh' Iain Mac Dhòmlmuill.
 'S o gur, &c.

Sguiridh mi do m' Ghàilig,
 Mu 'n sàraich mi iad am dheòin,
 Cha tuig iad mi ach paìrt dhiubh,
 'S tha 'm bàl ann ri 'chur air dòigh.
 'S o gur, &c.

ORAN MU 'N EACH-IARUINN.

Mo riaghailt a rinn carachadh,
 'S tha 'n iarguinn air leanachd riùm,
 O'ñ thàinig mo bho Ghrianaig,
 'S each iaruinn 'na shradan leam.

An cealgair, bu charach e,
 'S gu dearbhlì ghabhì e brath orm,
 'N uair chaidh mi 'stigh do 'n charbad,
 'S ann dh' fhalbh e 'na ghallapan.
 Mo riaghailt, &c.

O sgiamhadh a's shradadh c,
 Mar mhial-chù roimh achaidhean,
 'S e toit a bha 'na srian ás,
 'S e bheul a' tigh'n lasaraich.
 Mo riaghailt, &c,

Air fhiaradh a rachiadh e,
 Gu m' shniamh roimh na beallaichean,
 'S e sitirich 's no speuran,
 'S e 'séideil 's a langanaich.
 Mo riaghailt, &c.

Gu 'm b' iarrunn gu 'mhalaiddh e,
 Do dh' iallan 's do dh' aisinnean,

'S bha roithean air a chliachcean,
 'N an sgiathan 's na chasan dheth.
 Mo riaghailt, &c.

Do m' òrdughli clia stadadh e,
 'S a phònair cha bhlaiseadh e;
 Cha b' ionann e 's cich chòiro
 Le'n connlach 's a phrasaiche.
 Mo riaghailt, &c.

Bu cheudach an gearan e
 Gu cliathadh 's an earrach leis,
 'S thoirt dachaидh dhuinn na mònadh,
 'S an ròd ás na cladaichean.
 Mo riaghailt, &c.

O R A N

MU BHATA ARM A CHAIDH A THOGAIL ANNS AN
 ACHA-BHAN, ANN AN GOVAN.

'S ann ort tha sròn na muice-bioraich,
 'S toll mar uamh os cionn do shlinnein,
 'S bho 'n is uabheist thu nach crionaich,
 Dh' innis mi mu 'n d' fhalbh thu,
 Gu 'n deachaidh t-àrach ann an *Geibhin*,
 Le ùird stàlinnean a's gcinnean,
 Tuaigh a's tail, a's lochðair bheaga,
 'S gheir iad thu lc farachan.
 'S ann ort, &c.

Cha chuir tàirneineach ort eagal,
 Tha do chnàmhau mar an eithic,
 'S thug iad stàiliun dhuit mar eidinn,
 Seasaidh tu air fairge.
 'S ann ort, &c.

Cnàimh do blioilich 's d' ite dheiridh,
 Théid roimh sgeirean mar a bheithir.

Sgàineadh e gu làr na creagan,
 'N teine tha 'n a eanehainn.
 'S ann ort, &c.

So an seòrsa tha 'n a d' mhaodal,
 Uisge sàile, 's tairnean caola,
 'S clàran iaruinn air gach taoblh dhi,
 'S thig roimh d'chaolain deàrsach,
 'S ann ort, &c.

'S e tha 'd mhiann bhi ann a'd' chuairtear,
 'S gunna mòr a suas ri d' ghualainn,
 'Losgadh fùdar agus luaidh ás,
 'Faotainn buaidh do dh' Albainn.
 'S ann ort, &c.

Chì mi fhathast ann a'd' rìgh thù,
 Air a' chuan, 's gach àit' am bi thu,
 'S bheir thu air an Fhraing gu 'n stiùchd i,
 'S ni thu sìth 's a' Ghearmailt.
 'S ann ort, &c.

O R A N

MU 'N CHEUD CHOINNEAMH CHAIDREACH GHAILIG
 A BH' AIG NA GAIDHEIL, ANN AN GLASCHU.
 AIR FONN:—“*An gille dulh cha tréig mi.*”

Mo rùn air na Gàidheil,
 Tha leam anns an tàlla,
 A' labhairt rium na Gàilig,
 'S a' g' àicheadh na gabaireachd.

Tha 'n t-urramach am Blàrach,
 Bheir searmoin do na Gàidheil,
 Gun choimeas air an t-sàbaid,
 Aig Gàilig an crannaig iis.

'S tha Mac-a'-Mhaighstir còir ann,
 Gu'r cumail ann an òrdugh,

Gu'n d' bhicachdaich mi air òraid,
 Cho bòidheach 's a labhair e.
 Mo rùn, &c.

'S thia 'u t-uasal Mac-na-Cèard' ann,
 'S gur dealbh e do na Gàidheil,
 'Clò-bhualadh dhuibh na Gàilig,
 Ged dh' àraicheadh e 'n Glaschu.
 Mo rùn, &c.

'S bheir ni dhuibh an t-àircamh,
 Air Sràid Earraghàidheal,
 Trì fichead agus dhà leis,
 An t-àit' amns am faigh sibh e.
 Mo rùn, &c.

Leanabh mar a thia sibh,
 Ri cleachdaimhnean ar nàisinn,
 Is cluinnear anns gach àite,
 Gur Gàidheil 'tha'n Glaschu.
 Mo rùn, &c.

Mo bheannachd biodh gu bràth leibh,
 Is cuimhnichibh a' Ghàilig,
 A labhairt ri ar pàizdean,
 'N uair tha sibh g' am banaltrachd.
 Mo rùn, &c.

Gach maighdeann tha gu in' sheòrsa,
 Gu'n aithniich mi di-dòmhnaich,
 Gu'm faigh mi crathadh cròige
 Gun phròis air na rathaidean.
 Mu rùn, &c.

'S i 'chainnt a bh' aig mo mhàthair i,
 'S gur h-òg a fhuair mi pàirt dhi,
 'S gu bheil mi 'so 'nar làthair
 G'a ràdhtinn mar is aithne dhaomh.
 Mo rùn, &c.

Bha 'phiobaireachd 's na h-òrain,
 'S an dannsadh mar bu ehlòir dha,
 'N luigh-Innseinneach a leòn mi,
 No rìgh air bòrd an cainnaeachan.
 Mo ràn, &c.

'Se bainne blàth nam bòithicán,
 G'a ghiùlan bho na cròidhean,
 Le bonaich elhoirc 's eòrna,
 'Bn ehòir a bhi againne.
 Mo ràn, &c.

Sguiridh mi de m' òran,
 'S mo bheannaehd sean a's òg leibh,
 'S bu mhaith leam mu sa beò sinn,
 Bhi còmh'l' ruibh an ath-bhliadhna.
 Mo rùn, &c.

RANNAN MU LUCHD NAN COTAICHEAN
 GORM, (POLICEMEN) AGUS MU DHAOINE
 A BHIOS AMAIDEACH.

Tha mi dol a dh' ràdhtinn,
 'N ar làthair 's 'n ar n-eisdeachd,
 Comhairle mar bhràthair,
 A dh' fhàgas mi 'm dhéigh dhniubh;
 Bu mhaith leam gu 'm biodh Gàidheil
 Báigheil ri chéile,
 Ieohdail agus càirdcil,
 'S gaeh àit' anns an téid iad.

Théid iad do 'n tigh-thàirne,
 'S gu 'n sàsaich iad an creubhaig,
 'S tuitidh iad air sràidean,
 'S gun chàil annt' a dh' éireas,
 A nall a thig na famhaircan,
 'S am Barrow théid an crentair,
 Mar phoca bhiodh aig marsanta,
 'Dol daehaidh thar na féille.

Théid iad leis mar chàirdean,
 Gu làthair nan éléireach,
 A's bheir iad a' għlas-lùmh dheth,
 'S do'n stàbull a théid e,
 'S a' ehlnasag air an caidil e,
 'S e cabar tha air déilidh;
 'S a phlaide 'għeibh e thairis air,
 An anail 'tha e 'séideadh.

'S éisleinneach 's a mhaduinn e,
 Cha'n aithne dha na 's léir dha,
 Tha'n dorus air a għlasadh air,
 'S am pathadh tha g'a léireadh,
 'S ged a ni e 'an-shocair
 A għearan ris na béisdean,
 'S ann a għeibh e fanaid air,
 Le gabaireachd do Bheurla.

Bheir iad e air bħrwiegħe
 Gu làthair na élírc,
 'S togaidh iad an lámhan
 An àird ris na speuran;
 'S na mionain tha elo grāineil,
 'S gur nàir bhi ga'n eisdeahd:
 Gu'n d'rug iad air a' mheairleach
 A' pawnadh a léine.

Cha bhi tuillidh seamachais,
 Mu dhearbhadh gur béisd e,
 'S emiridh iad e'n carbad
 Air falbh leis na steudan,
 Ach ma ni iad foighidinn,
 Thig sanus ás na speuran,
 A eħġonn nach d'rinn iad aithreachsen,
 An déiġi bhi deanadh bhreugan.

R A N N A N

MU NIGHINN A DH' IARR ORM ÒRAN A DHEANADH DIII.

Latha dhomh 's mi anns a' Ghalldachd,
 Falbh air cabhsair ann an Glaschu,
 Fhuair mi litir bho bhean-nasal,
 'S i 'g iarraidh duanag, a nasgaidh,
 Ghabh mi 'm peann a's rinn mi sgrìobh dhi
 Nach b' e sud a phrìs aig gaisgeach,
 Na crioman òir agus rìgh air,
 Ach a dhà no trì phuinnnd Shasunnach.

'N uair a sheall i lag mo làimhe,
 Ghabh i làire ás a fearrstan,
 Gu'n d' thug i 'leithid do thàr
 Do dh'fhear air sràid ann an Glaschu.
 Fhuair mi cuireadh, 's gealladh páigheadh,
 Na'n tiginn do'n Ghàidhealtachd gu 'caisteal,
 'S mar an ruiginn roimh mlios Màirt,
 Gun tugadh i sràid gu m' fhaicinn.

Thàinig ise mar a gheall i,
 Agus bu ghreannmhòr i ri fhaicinn,
 Maighdeann bhòidheach, bhanail, bheusach,
 Na snidhe 'n chase 's fear a' marcachd,
 Rinn i guth aig dorus m' fhàrdaich,
 'S shìn i le 'làimh ann am ghlacaibh,
 Na rinn mis' a dheadh phàigheadh,
 'S chaidh mo thalantan an cleachdainn.

D U A N A G

MU GHARADH-IARUINN 'S AN ROBH MI DOL A DH'OBAIR.

'S tìmeil dhomhsa tòiseachadh
 A chur an òrdugh duanag,
 Mu'n ghàradh so gu sònruichte,
 'S an còmhradh tha inu'n cuairt air,

Tha cuid nach cualaig fhathasd e
 A tha ro fhada uaithe,
 Ach thig iad á *America*
 A fhreasdal do 'n duin'-uasal.

Tha greatairean 'tha stéidhcil ann,
 'S gur ro-mhath dh' éireadh buaidh orr'
 Iochdar agus nàdurra,
 Ri daoin' a dh' fhág an gruag iad,
 Chi thu cuid 's na maduinnean,
 Le *barachan* a's gual annt',
 'S tha pàirt a' sgoltadh bhiorainn ann,
 'S gun sgillinn ás an tuarasdal.

'S gu bheil Tearlach Dùghlach dhiubh,
 'S fear ùird cho math 's th' air Cluaidh e,
 'S cha 'n 'eil gin an Glascho,
 'Bheir garadh ás a ghual ris,
 Le gàirdeinan cho coinasach,
 Gu 'chumail gus a bhualaidh,
 'S gu 'n toir e dh' ionnsuidh t-òrdugh e,
 Gun ochd do 'n òirleach bhuaithe.

Ged thuiteadh e cha blristeadh e,
 Idir mar a chualas,
 A dh' éirich do na gibeil ud,
 Nach dean mise luaithe,
 'S cha bhi meang no fàilinn,
 'S an t-sàthadh a ni e flhuaigheal,
 'S cha toireadh sùil á 'làrach,
 Le stàilinn, ged is cruidh i.

Thàinig trusdar mi-nihodhail,
 A nios gu bhi 'na uachd'ran,
 Air daoin' a dheanadh ionusachadh,
 'S nach ionndrainneadh na fhuair e,
 Chuirinn e roimh thàlautan,
 'S dh' fhàgainn e 'na thruaghan;

'S mur bhi gu feum gu 'm pàighinn e,
Gu 'n tug mi stràchd 's a' chluais da.

DUANAG MU M' BHRATHAIR

'S o cha robh mi gu m' ain-deòin,
'S an le m' dheòin a rinn mi gabhail,
Dol a sheòladh dh' ionnsuidh mara,
Leis a' *Pharagon* Di-luain.

Chuir mi rotham an tùs m' òige
Dol gu marachd nam bñ bheò mi,
'S greis de m' aran 'thoirt air scòladh,
Air son stòras chuir a suas.

'S o cha robh mi, &c.

Rinn mi mearachd ann am àireamh,
'S ann a sheòl i air Di-màirte,
'S dh' fhág mi beannachd aig mo chàirdean,
'S bha mò bhràithrean dheth fo ghruaim.
'S o cha robh mi, &c.

'S i mo mhàthair a bha cràiteach,
'N uair a ghlac mi air làimh i,
'S thmirt i rium, "An Tì is àirde
Gu d' thoirt sàbhailt thar a' chuain."
'S o cha robh mi, &c.

Dà latha 'n déigh dhuinn seòladh
Shéid e oirnn 's cha robh mi eòlach,
'S thàinig long a' stigh 'n ar còmhail,
'S rinn i dò-blicart oirnn bha cruidh.
'S o cha robh mi, &c.

Bheir mi sgeul dhnit air na cùisean,
Thug na deòir a niás bho m' shùilean,
Chaidh am *Bowsprit* 'na smùidean,
'S fear á triùir a chur 'na shuain.
'S o cha robh mi, &c.

Ach mu ruigeas mi na h-Innscan,
 Ann an dòigh gu'n dean mi sgrìobhadh,
 Gheibh sibh fios an càraid mhìosan
 Bheir dhùibh dionadhl mu m' chuairt.
 'S o cha robh mi, &c.

Innsidh mise dùth'ch mo chòrach,
 Anns gach àit' am bheil mo shèòrsas:
 Cnid dhiubh 'm Muile 's páirt 's an Oban,
 'S iad bho Mhòr-lios an lethr' thiuath.
 'S o cha robh mi, &c.

R A N N A N

A FHUAIR AN T-UIGHDAR O SGIOBAIR LUING.

Iain Mhic Aonghais 's leat mo dhùrachd,
 Buaidh ort anns gach cùirt 's an tachair,
 Cha'n ann air son gu'm buin thu'n dùthaich
 Rùnaich 's an robh'n tùs mo dhachaidh;
 Ach an gaol a thug thu'n chàinann,
 'Bli'aig do mliàthair 'n àm dhi t-altrum,
 Dhearbh thu sud dhuiinn ann a'd bhàrdachd.
 'S thu cho Gàidhlicalach ann a d' fhacail.

'N uair a thionalas na Gàidheil,
 Ann am fàrdach no an talla
 A thabhairt greis air Ieabhadh Gàilig,
 'S eachdraidhean nam bàrd a chaidil,
 Bidh tu air an cùl mar bhràthair;
 Ni thu dàn dhoibh agus rannan,
 Mìneachidh tu 'bun's a bàr dhoibh,
 Leis cho tràth's a bha i agad.

Beannachd leat 's mi 'dol a sheòladh,
 Cha'n 'eil dòigh again air t-fhaicinn,
 Ach ma thig mi dhachaidh beò,
 Gu'n d' théid mi d' chòir, ach thusa maireann,

Gabh mo leth-sgeul, 's na bi diumbach,
 Bho 'n tha 'chùis air tighinn gu cabhaig,
 'S éiginn dhomhsa bhi co-dhùnadhl,
 'S mi 'falbli le fùdar an Fhamhair.

O R A N

MU FHEAR A BHIODH AG INNSEADH MÓRAN BÒILICH
 AGUS BEAGAN BHREUG.

'S e gille na spraois, an gille donn òg,
 'S cha chreid mi bho 'n t-saoghal
 Nach bi e gu 'dheòin,
 'S e gille na sprois an gille donn òg.

'N uair théid e le uaislean,
 A dh' ionnsuidh na ruaige,
 Cha tig iad ri 'ghualinn,
 'S gu 'm buanich e 'n t-òr,
 'S e gille, &c.

Cha 'n 'eil uasal na iosal,
 Mu 'n cuairt anns na riochdan,
 Nach d' òl Brian tì
 Agus fion leò aig bòrd.
 'S e gille, &c.

'S fear làmhach le gunn' e,
 Cho mhathl 's a tha 'n Lunnainn,
 'S a thàr'ngeas, 's a chuireas
 'N a shiubhal an t-òrd.
 'S e gille, &c.

Cha 'n 'eil gobhainn an Albainn.
 Ni 'n t-iarunn a dhealbh ris,
 Cha 'n ioghnadh gu dearbh,
 Iad a dh'fhalbh air a thòir,
 'S e gille, &c.

'S gun choimeas tha dhasan,
 A shuidh air ràmh bràighe,
 No idir an eeàrdaich,
 Clur stàilinn air òrd,
 'S e gille, &c.

Tha Brian Mae Cuillein
 Bho chian 'na mhulad,
 'S gur truagh nach b' urrainn
 E fuireach o'n dl.
 'S e gille, &c.

Mur sguir e gu' ràbhairt,
 Air latha na sàbaid,
 Gum bi e gu sàbhailt,
 Aig Sàtan air spòig,
 'S e gille, &c.

Innsidh mi 'n urram,
 A bhuiteas do 'n Chuileinn,
 Gur fhad' a tha 'n guireinn,
 A fuireachd mu 'shròn,
 'S e gille, &c.

'S tha beagan air m' inntinn,
 'S gu 'n dùraichdinn innseadh,
 Gu 'm buinn e do 'n nì ud,
 A chrionas mar cheò,
 'S e gille, &c.

